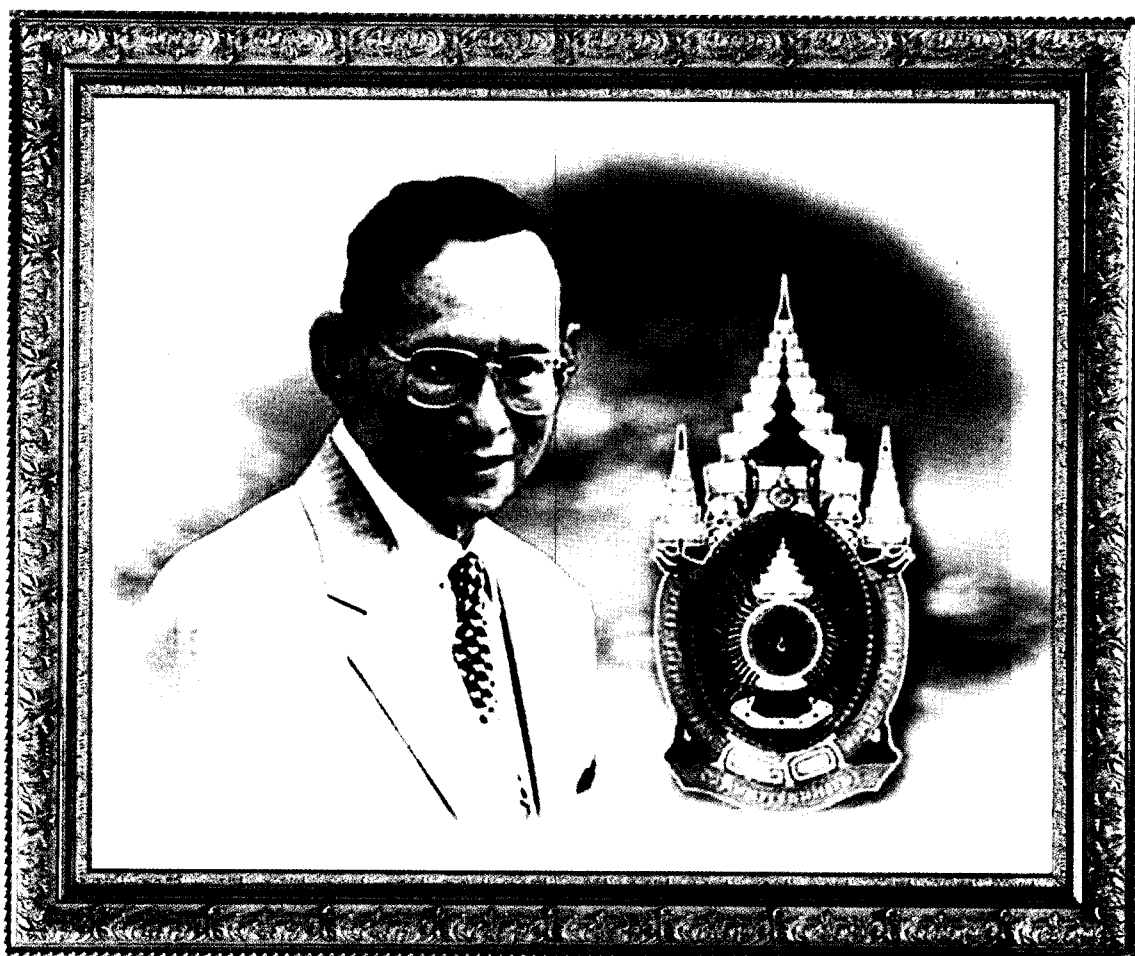

ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี
 ไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด
 การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อย
 จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี
 ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมืองและควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ
 ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้

พระบรมราโชวาท

ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
 พระราชทานในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๓
 ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอสัตร์ราชบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
 วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๒

อาศิรวาท

กราบบาทพ่อแผ่นดิน	นมัสการมหาราชา
เย็นเกล้า ไทยท้อเกล้า	ใต้มหาบารมี
บ้านเมืองผ่านยุคเข็ญ	เป็นเพราะบุญราศี
ของพ่อผู้ปราณี	แผ่นดินนี้ขึ้นภัยพาล
โครงการราชดำริ	ที่ทรงตรึมนามนิรันดร์
นำสุขแก่ไพศาล	ทุกหย่อมที่แยกเข็ญ
เป็นพ่อผู้เออาทร	คอยค้ำประคองให้เย็น
ลูกไทยตระหนักเห็น	เป็นพระคุณอันแก่กล้า
น้อมเกล้าถวายพระพร	ทรงสถิตธิราช
คุ้มไทยจรัสรา	เป็นร่มประชาร่มแผ่นดิน
สองภักดิ์พ่ายพระเดช	อาเพศร้ายพ่ายแพ้สิ้น
พระเกียรติกิจอันยิ่งใหญ่	สิ้นจัญจิราภิบาล.....เทอญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า นายพงษ์ศักดิ์ จันทร์รักษา ประพันธ์
ในนามพลเรือน อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

งานศพ
Aug 1950

คำขวัญอำเภอศรีเมืองใหม่

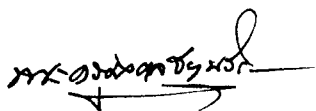
ศรีเมืองใหม่แดนธรรมประเสริฐ
ถิ่นกำเนิดหลวงพ่อมั่น
ดีอันดีธรรมคู่ห่อน
ยลสายหินผานางคอย
คอยล่องแก่งดูการ
งามตระหง่านเลี้ยวองกมใหญ่

สัมภาษณ์

อำเภอศรีเมืองใหม่มีประวัติอันยาวนาน เปลี่ยนชื่อก็หลายครั้ง เดิมชื่อสุวรรณวาริ เปลี่ยนมาเป็นอำเภอโขงเจียม ต่อมาเป็นอำเภอศรีเมืองใหม่ จะชื่ออย่างไรก็คิดถึงความหลังเมื่อครั้งอาตมา ยังเป็นเด็ก จำได้ว่าอำเภอศรีเมืองใหม่เดิมชื่อโขงเจียม ย้ายอำเภอมาจากบ้านด่านริมฝั่งแม่น้ำโขง มาตั้งที่โนนคำหมาจอก ในช่วงระยะเวลาย้ายมาตั้งใหม่ ประชาชนที่เข้ามาอาศัยจะลำบากเรื่องการสาธารณูปโภค น้ำประปา และไฟฟ้าไม่มีใช้ แต่นับว่าโชคดีที่โนนคำหมาจอกแห่งนี้อุดมสมบูรณ์ด้วยน้ำ จึงมีสัตว์มาอาศัยมากโดยเฉพาะหมาจอก ผู้มาอาศัยไม่เดือดร้อนน้ำดื่ม น้ำใช้ ดินโนนคำหมาจอกจะมีร่องคำหมาจอกซึ่งมีน้ำซึมซับไหลตลอดปี น้ำที่นำมาบริโภคมีรสดี น้ำได้ดินดีมากขุดบ่อลึกประมาณ 1 เมตร จะมีน้ำใช้ตลอด

เมื่อนับย้อนหลังเหตุการณ์ผ่านมา 50 ปี ของการตั้งอำเภอศรีเมืองใหม่ ถ้าเป็นคนถือว่าเป็นผู้สูงอายุ นับวันแต่สรีระร่างกายเนื้อหนังห่อหุ้มตามกาลเวลา แต่นี่เป็นอำเภอศรีเมืองใหม่เปลี่ยนแปลงไปตรงกันข้าม ยิ่งนานวันจะมีแต่จะความเจริญรุ่งเรือง จากเป็นป่าดงกลายเป็น ตึกรามบ้านช่องผู้คนอยู่อาศัยหนาแน่น น้ำไหล ไฟสว่าง ทางดี การสาธารณูปโภคสะดวกสบาย การสื่อสารทันสมัย เมื่อย้อนความหลังญาติโยมเดือดร้อนมาก ในโอกาสที่ทางราชการร่วมกับภาคเอกชนจะจัดงานฉลอง 50 ปี ศรีเมืองใหม่ ระหว่างวันที่ 24 - 27 เมษายน พ.ศ. 2550 อาตมาในนามของคณะสงฆ์อำเภอศรีเมืองใหม่ มีความยินดีกับการจัดงานครั้งนี้ จะเป็นการประชาสัมพันธ์อำเภอให้ท้องถิ่นอื่นรู้จัก และชาวอำเภอศรีเมืองใหม่มีความสามัคคี ภาควุมใจในอำเภอของตน จึงขออนุโทษนาให้การจัดงานสำเร็จด้วยดี

(พระครูมงคลชานูรักษ์)

เจ้าคณะอำเภอศรีเมืองใหม่

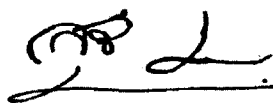
สารแสดงความยินดี
นายสุธี มากบุญ
ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี
เนื่องในโอกาสฉลองครบรอบ ๕๐ ปี อำเภอศรีเมืองใหม่

เนื่องในโอกาสที่อำเภอศรีเมืองใหม่ ได้มีการก่อตั้งมาเป็นเวลารอบ ๕๐ ปี ผมในฐานะผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี รู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ท่านนายอำเภอศรีเมืองใหม่ และคณะกรรมการจัดงานฉลองครบรอบ ๕๐ ปี อำเภอศรีเมืองใหม่ ได้ให้โอกาสผมแสดงความรู้สึกจากใจจริง ต่อชาวอำเภอศรีเมืองใหม่ในครั้งนี้

ผมได้ยึดถือการปฏิบัติราชการในฐานะเป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ตั้งแต่เริ่มรับราชการเป็นต้นมา และในขณะที่ยังดำรงตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด ได้เน้นให้ข้าราชการทุกฝ่ายได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการสนองนโยบายของรัฐบาลให้ได้ดีที่สุด เน้นการทำงานแบบบูรณาการทุกภาคส่วน ทั้งภาคราชการภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมทั้งยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการทำงาน แบบกรมอุบลราชธานี เพื่อให้เกิดความรู้ รัก สามัคคี และความอยู่ดีกินดีของพี่น้องประชาชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ผ่านมามีปรากฏว่าอำเภอศรีเมืองใหม่ซึ่งหมายถึง ข้าราชการทุกฝ่าย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและกลุ่มองค์กรต่างๆ ได้ตั้งใจปฏิบัติงานด้วยการร่วม คิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมแก้ไขปัญหา และร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเป็นที่พึงของประชาชนได้อย่างแท้จริง ส่งผลให้ชาวอำเภอศรีเมืองใหม่ มีความรัก ความสามัคคี และมีความสมานฉันท์ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขและมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่อย่างพอมีพอกิน ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ต้องขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่ได้มีส่วนร่วม ในการพัฒนาและสรรค์สร้างอำเภอศรีเมืองใหม่ให้มีความเจริญ และประชาชนมีความเป็นสุขสืบมา

ในโอกาสครบรอบ ๕๐ ปี อำเภอศรีเมืองใหม่ ผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย โดยเฉพาะหลวงปู่่มั่นที่พวกเราเคารพนับถือ ตลอดจนพระบารมีขององค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ จงดลบันดาลประทานพรให้ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน ชาวอำเภอศรีเมืองใหม่ทุกคน จงประสบความสุข ความเจริญสืบไป

(นายสุธี มากบุญ)

ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี

จากใจนายอำเภอธีระบุลย์

ผมจบการศึกษาหลักสูตรนักเรียนนายอำเภอ รุ่นที่ 19 ปลายเดือนกันยายน 2523 จากนั้นได้รับคำสั่งจากกรมการปกครองให้ไปดำรงตำแหน่งนายอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ภริยาได้ย้ายติดตามมาเป็นครูโรงเรียนศรีเมืองวิทยาคาร ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมประจำอำเภอ ผมพร้อมด้วยภริยาเดินทางไปรับตำแหน่งเป็นนายอำเภอครั้งแรกในชีวิต ต้นเดือนตุลาคม 2523 ขณะอายุ 33 ปี เราเดินทางด้วยรถไฟจากกรุงเทพฯ ถึงอำเภอวารินชำราบช่วงเช้าข้าราชการตัวผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี ตบท้ายเดินทางเข้าอำเภอ กว่าที่จะถึงอำเภอศรีเมืองใหม่ พลบค่ำพอดี ผมและภริยาได้รับการต้อนรับจากเพื่อนข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ตลอดจนพี่น้องประชาชนชาวศรีเมืองใหม่จนแน่นที่หอประชุมอำเภอ ทางอำเภอจัดพิธีบายศรีสู่ขวัญและเลี้ยงอาหารตามประเพณีท้องถิ่น จำได้ว่าพี่น้องที่มาต้อนรับได้พูดกับผมและภริยาว่า “ขอให้คุณพ่อนายอำเภอและคุณแม่ อยู่กับพวกเรานานๆ” ทำให้ผมตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบที่ จะดูแลทุกข์สุขของประชาชนมากยิ่งขึ้น

เช้าวันใหม่ผมขึ้นปฏิบัติงานนายอำเภอวันแรก บนที่ว่าการอำเภอศรีเมืองใหม่ ขณะนั้นเป็นอาคารไม้สองชั้น ได้ประชุมข้าราชการให้นโยบายรับทราบปัญหา ตอนบ่ายไปคารวะเจ้าคณะอำเภอ และออกเยี่ยมเยียนประชาชน อำเภอศรีเมืองใหม่ช่วงนั้นมีร้านค้าไม่มาก ในตัวอำเภอ พื้นที่รอบนอกมีสภาพทุรกันดาร ถนนลูกรังเป็นส่วนใหญ่ มีปัญหาผู้ก่อการร้ายบางพื้นที่ หน้าแล้งขาดน้ำอุปโภค บริโภค หน้าฝนน้ำท่วม ผมได้เริ่มปรับปรุงงานบนอำเภอก่อน ทุกวันตอนเช้าพี่น้องจากหมู่บ้านต่างๆ จะโดยสารรถเข้ามาซื้อขายของในตลาดข้างอำเภอ และถือโอกาสมาติดต่อกับงานที่อำเภอเป็นจำนวนมาก ผมพร้อมด้วยปลัดอำเภอ เจ้าหน้าที่ทุกแผนกที่ไม่ติดภารกิจจะลงมารับบริการประชาชนชั้นล่างอำเภอทุกวัน ในเรื่องงานทะเบียนบัตรประจำตัวประชาชน ชำระภาษี และอื่นๆ ใกล้เคียงงานเสร็จ ประชาชนพากันกลับการปฏิบัติเช่นนี้ทำให้ข้าราชการได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับพี่น้องประชาชนทุกวัน บริเวณบ้านพักนายอำเภอ และข้าราชการมีที่ว่างพอ ได้จัดแปลงปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ เป็นตัวอย่างแก่ราษฎร สำหรับที่รอบนอกได้ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ถนนหนทาง สะพาน พัฒนาแหล่งน้ำ ขุดเจาะบ่อนบาดาล สร้างประปาหมู่บ้าน ขยายเขตไฟฟ้า ในชนบทห่างไกล ส่งเสริมอาชีพตามความต้องการชุมชน จัดตั้งวงดนตรีคณะข้าราชการ ออกปฏิบัติการด้านจิตวิทยามวลชน หาช่าวในพื้นที่ นำข้าราชการออกเยี่ยมเยียนประชาชนในพื้นที่ทุกหมู่บ้าน ดำบลบางพื้นที่รถเข้าไม่ถึงต้องเดินทางด้วยเท้าเข้าไปหลายชั่วโมง บางแห่งต้องนอนค้างอ้างแรม

ต้นปี 2526 หลังกลับจากเยี่ยมเยียนราษฎรในพื้นที่ ผมป่วยเป็นไข้มาลาเรีย ต้องพักรักษาตัวที่โรงพยาบาลประจำจังหวัดเกือบเดือน พี่น้องชาวศรีเมืองใหม่ไปเยี่ยม มากทุกวันจนหมอห้ามอย่ามาให้เราได้พักผ่อน เมื่อหายเป็นปกติได้กลับไปปฏิบัติหน้าที่เช่นเดิม ผมรับราชการครบ 3 ปีเต็มได้เงินเดือน 2 ขั้นมาตลอด ที่อำเภอศรีเมืองใหม่ ซึ่งเป็นอำเภอชายแดนติดประเทศลาว ถึงเดือนตุลาคม 2526 ได้รับคำสั่งจากกรมฯ ให้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นอำเภอชายแดนติดกรุงเทพมหานคร คณะข้าราชการพี่น้องประชาชนเดินทางมาส่งมากมาย ผมและภริยาได้ช่วยกันปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถและดีที่สุดตลอดเวลา 3 ปี ที่ผ่านมาเพื่อสนองศรัทธาประชาชนโดยไม่เคยขอย้าย แม้เจ็บป่วย

ผมโยกย้ายไปรับราชการในตำแหน่งนายอำเภอ รวม 5 อำเภอ ปลัดจังหวัด 2 จังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด 3 จังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย รองอธิบดีกรมการปกครอง จนตำแหน่งปัจจุบัน ผมและภริยาได้ลาจากอำเภอศรีเมืองใหม่มานานประมาณ 25 ปี เมื่อหันมองย้อนกลับไป สิ่งต่างๆ ที่นั้นยังติดตาตรึงใจเรายู่เสมอ อำเภอศรีเมืองใหม่เป็นครูให้บทเรียน ให้ความรู้ ประสบการณ์การเป็นนักปกครองแก่ผม หลายสิ่ง หลายอย่างผมได้นำมาปรับใช้ปฏิบัติงานในความรับผิดชอบเสมอๆ บรรยากาศการทำงานแบบพี่น้อง ธรรมชาติ ที่งดงาม ความเป็นมิตรไมตรี ความเอื้ออาทรของเพื่อนข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน พี่น้องประชาชน ในสมัยที่ผมรับราชการที่อำเภอศรีเมืองใหม่ยังอยู่ในความทรงจำตลอดมา ผมและภริยาไม่เคยลืมบุญคุณ ตลอดจนความดี ที่พวกเราได้ช่วยกันสร้างสรรค์จรรโลงไว้ตราบชั่วชีวิต

ในโอกาสที่ท่านนายอำเภอศรีเมืองใหม่ ส่วนราชการต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ร่วมกันจัดงานฉลองครบรอบ 50 ปี ศรีเมืองใหม่ โดยมีกิจกรรมหลากหลายนั้น นับว่าเป็นโครงการที่ดี น่าสนับสนุน ที่สุดนี้ผมขอส่งความปรารถนาดีและขออาราธนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในอำเภอศรีเมืองใหม่ จงโปรด ดลบันดาลประทานพรให้คณะกรรมการจัดงาน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนพี่น้องประชาชนชาวศรีเมืองใหม่ที่รักทุกท่าน จงประสบแต่ความสุข ความเจริญ มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง มีพลังขับเคลื่อนงานในความรับผิดชอบ สร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองให้อำเภอศรีเมืองใหม่ตลอดไป ขอให้การจัดงานครั้งนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ สวัสดี

(นายธีระบุลย์ โปษุดี)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร

สารแสดงความยินดี
นายสุรพล สายพันธ์
รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี
เนื่องในโอกาสฉลองครบรอบ ๕๐ ปี อำเภอศรีเมืองใหม่

เนื่องในโอกาสที่อำเภอศรีเมืองใหม่ ได้มีการก่อตั้งมาจนครบ 50 ปี ในปี พ.ศ. 2550 กระผมรู้สึกเป็นเกียรติและดีใจเป็นอย่างยิ่งที่คณะกรรมการจัดงานฉลองครบรอบ 50 ปี อำเภอศรีเมืองใหม่ ได้ให้เกียรติกระผมได้แสดงความรู้สึกหรือแสดงความยินดีต่อชาวศรีเมืองใหม่ ในฐานะที่กระผมเคยได้ดำรงตำแหน่ง นายอำเภอศรีเมืองใหม่ เมื่อปี พ.ศ. 2533 - 2537

กระผมเองต้องขอชื่นชมนายอำเภอศรีเมืองใหม่ทุกคน จากอดีตจนกระทั่งผู้ดำรงตำแหน่งคนปัจจุบัน ที่ได้เป็นผู้นำข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯ สร้างสรรค์พัฒนาบ้านเมืองให้อำเภอศรีเมืองใหม่ได้มีความเจริญก้าวหน้ามาได้จนกระทั่งปัจจุบันทำให้ชาวศรีเมืองใหม่ทุกคนมีความภาคภูมิใจ มีความรักใคร่ สามัคคี และรักในศักดิ์ศรีความเป็นชาวศรีเมืองใหม่ จึงต้องขอขอบพระคุณทุกภาคส่วนไว้ ณ โอกาสนี้

ในโอกาสครบรอบ 50 ปี อำเภอศรีเมืองใหม่ ผมขอพระคุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย โดยเฉพาะหลวงปู่ที่พวกเราเคารพนับถือ ตลอดพระบารมีขององค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ และสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ได้บันดาลประทานพรให้ข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน ชาวอำเภอศรีเมืองใหม่ทุกคน จงประสบแต่ความสุขความเจริญสืบไป และขอให้การจัดงานครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีทุกประการ

(นายสุรพล สายพันธ์)

รองผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี

คำปรารภ

ย้อนอดีตอำเภอโขงเจียม ผู้ความเป็นอำเภอศรีเมืองใหม่ มีประวัติอันยาวนาน 50 ปี ด้วยความยากลำบากของประชาชนไปติดต่อราชการ นายพล ไตรสาร จึงย้ายอำเภอจากบ้านด่านมาตั้งที่โนนคำหมาจอก คือ ที่ตั้งอำเภอบปัจจุบัน ซึ่งเป็นดินแดนอุดมสมบูรณ์ด้วยน้ำ มีน้ำซึมซับไหลตลอดปี ชาวบ้านเรียกว่าน้ำคำ เมื่อย้อนอดีตถึงความหลังตั้งอำเภอ ภาคราชการ ร่วมกับเอกชน ให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และกำลังใจ เห็นควรจัดงานฉลองครบรอบ 50 ปี อำเภอศรีเมืองใหม่ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์อำเภอ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี วิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ ผู้ลูกหลาน ให้มีจิตสำนึก รักถิ่น บุกการี โดยเฉพาะหลวงปู่่นฤพิศโต อมตะเถระ พระอาจารย์แห่งวิปัสสนากรรมฐาน

ด้วยความเสียสละ กำลังกาย กำลังความคิด สติปัญญา กำลังทรัพย์ ในการจัดงานครั้งนี้หล่อหลอมให้ชาวอำเภอศรีเมืองใหม่ เกิดความรักสามัคคี ยึดมั่นในเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรีในฐานะเป็นลูก หลานชาวอำเภอศรีเมืองใหม่ อนุสรณ์แห่งความดีที่ได้กระทำลงเป็นตำนานที่เล่าขานสืบไป

(นายชาญณรงค์ ชลการ)
นายอำเภอศรีเมืองใหม่

คำนำ

อำเภอศรีเมืองใหม่ตั้งมานานเป็นอำเภอที่มีหลายชื่อตามยุคตามสมัยของกาลเวลา สมัยหนึ่งชื่ออำเภอสุวรรณารี เปลี่ยนมาเป็นอำเภอโขงเจียม สุดท้ายเป็นอำเภอศรีเมืองใหม่ เมื่ออ่านประวัติอำเภอศรีเมืองใหม่ผู้ที่ไม่คุ้นเคยกับ อำเภอศรีเมืองใหม่จะสับสนเป็นอะไรกันแน่ หากได้อ่านจากหนังสือที่ระลึกนี้แล้วจะเข้าใจ และจะรู้เข้าใจยิ่งขึ้นถึง ดินแดนอันทรงคุณค่า รู้ความสำคัญคำว่าโนนคำหมาจอก ร่องคำหมาจอก ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งอำเภอยังปัจจุบัน ถิ่นกำเนิดหลวงปู่่นกจิกอาจารย์ชื่อดัง เป็นเมืองที่ได้ชื่อว่า เมืองเสาธงวงกลมใหญ่

เพื่อรำลึกถึงความเจริญของบ้านเมืองศรีนครสวรรค์ อำเภอศรีเมืองใหม่ร่วมกับหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และภาคเอกชน ได้กำหนดจัดงานฉลองครบรอบ 50 ปี ศรีเมืองใหม่ ระหว่างวันที่ 24 - 27 เมษายน พ.ศ. 2550 ในการจัดงานครั้งนี้มีมติให้จัดทำหนังสือที่ระลึก โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อรำลึกถึงความหลังและประชาสัมพันธ์อำเภอให้ทุกภาคส่วนรับรู้ เพื่อเชิดชูความดีงามของผู้นำและผู้ร่วมก่อตั้ง อำเภอศรีเมืองใหม่ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ทราบประวัติความเป็นมาในอดีต และขอความอนุเคราะห์ที่ดีคืนมายังอำเภอศรี เมืองใหม่บางท่าน ได้ให้คำปรารภความคิดเห็นในช่วงทำงานที่อำเภอแห่งนี้

การจัดทำหนังสือที่ระลึก แม้จะใช้เวลานานแสนสวาทหาข้อมูล คณะทำงานพยายามทำให้สมบูรณ์ที่สุด เพื่อให้ทันเวลาตามกำหนด การทำงานแข่งกับเวลาต้องใช้ความวิริยะอุตสาหะ ขยันอดทน เสียสละทั้งกำลังกายและ กำลังทรัพย์ส่วนตัว อุทิศเวลาการทำงาน ได้แสวงหาข้อมูลหลากหลาย โดยเฉพาะประวัติอำเภอศรีเมืองใหม่ ที่มี ความสลับซับซ้อนย้อนกลับไปมา ยากจะหาบุคคลอ้างอิง เนื่องจากเหตุการณ์ล่วงเลยมานาน จำเป็นต้องหาหลักฐาน อ้างอิงที่เป็นเอกสาร แต่บางเรื่อง ต้องหาแหล่งอ้างอิงทั้งประเภทเอกสารและตัวบุคคล เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วนำมาวิเคราะห์ ให้สอดคล้องกับสภาพความจริงมากที่สุด ข้อมูลบางอย่างคลาดเคลื่อน เช่น ชื่ออดีตนายอำเภอ เป็นต้น ต้อง สอบถามจากผู้ที่เคยร่วมงาน ในหนังสือที่ระลึกนอกจากจะให้ผู้อ่านได้ทราบประวัติของอำเภอแล้ว ยังต้องการ ประชาสัมพันธ์ของดีอำเภอศรีเมืองใหม่อีกด้วย เช่น แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ บุคคลสำคัญทั้งอดีตและปัจจุบันที่สร้าง ชื่อเสียงให้แก่อำเภอ ตลอดจนบุคคลที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านหรือปราชญ์ชาวบ้านแขนงต่างๆ ที่มีความรู้ความ สามารถเฉพาะด้าน มีเกียรติประวัติอันดีงามผลงานดีเด่นเป็นตัวอย่างแก่นุชนรุ่นหลัง

สุดท้ายแห่งความร่วมมือและความสามัคคีของคณะทำงาน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องการให้ข้อมูล ยังผลให้การ ดำเนินงานเรียบร้อยด้วยดี จึงขอขอบคุณทุกฝ่ายไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย หวังว่าหนังสือที่ระลึกฉลองครบรอบ 50 ปี ศรีเมืองใหม่นี้ จะยังประโยชน์แก่ผู้อ่านไม่มากนักน้อย โดยเฉพาะผู้ต้องการศึกษาประวัติศาสตร์และลูกหลานชาว ศรีเมืองใหม่ จะได้ทราบประวัติอำเภอของตนเอง รักและหวงแหนร่วมพัฒนา เอาเยี่ยงอย่างบุคคลสำคัญเพื่อสร้าง ประโยชน์แก่สังคมต่อไป

คณะทำงาน

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	1
ประวัติอำเภอศรีเมืองใหม่	2
แผนที่อำเภอศรีเมืองใหม่	8
ข้อมูลอำเภอศรีเมืองใหม่	9
อดีตและความเป็นมาของสถานที่ตั้งอำเภอศรีเมืองใหม่(ปัจจุบัน)	13
ชื่อของพื้นที่บริเวณต่างๆของโนนคำหมาจอก	13
หมู่บ้านที่มีอยู่ใกล้เคียงก่อนตั้งอำเภอศรีเมืองใหม่	14
ข้อมูลพื้นฐานของอำเภอศรีเมืองใหม่	15
ทำเนียบผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอศรีเมืองใหม่	22
เทศบาลตำบลศรีเมืองใหม่	24
แผนผังเขตเทศบาลตำบลศรีเมืองใหม่	25
บุคคลสำคัญ	26
หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต	26
นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา	28
นายหนูสอน ประดับศรี	31
นายเหรียญชัย วิลามาศ	33
สรเพชร ศรีอุบล(นายเกษร อินทนาม)	35
บุญตา เมืองใหม่(นางสาวจำปี ขนทรัพย์)	37
แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ	39
ภูหล่น	39
แก่งจุการ	40
ผานางคอย	41

บทนำ

อำเภอศรีเมืองใหม่ เป็นถิ่นกำเนิดของหลวงปู่่มนฺตรวิฑิตโต เกจิอาจารย์ชื่อดังของภาคอีสาน มีประวัติอันยาวนาน สลับซับซ้อนยกย่องไปมา ยากจะเข้าใจ ทำความสับสนกับผู้อ่าน เปลี่ยนชื่อก็หลายครั้ง เปลี่ยนที่ตั้งก็หลายแห่ง จะเรียกว่าอำเภอหลายชื่อคงไม่แปลกใจ การหาข้อมูลจากบุคคลคงยากเพราะเหตุการณ์ล่วงเลยมานาน ต้องอาศัยหลักฐานจากการค้นคว้าของผู้ทรงคุณวุฒิ สืบค้นจากหลักฐานเอกสารต่างๆที่ปรากฏ เช่น หนังสืออุบลราชธานีในอดีต (พ.ศ. 2335-2475) เรียบเรียงโดยนายระดิก ธานี อดีตผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี เอกสารบรรยายสรุปผลงานของอำเภอศรีเมืองใหม่ เอกสารฉบับสำเนาของหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และบุคคลที่เกี่ยวข้องยังมีชีวิตอยู่ในช่วงย้ายที่ตั้งจากอำเภอโขงเจียมมาเป็นอำเภอศรีเมืองใหม่

กว่าจะได้ชื่อว่าอำเภอศรีเมืองใหม่เกี่ยวข้องกับชื่ออำเภอสุวรรณารี อำเภอโขงเจียม ในเอกสารสำคัญได้เอ่ยชื่อเกี่ยวพันกับโขงเจียมไว้มากมาย ได้แก่ เมืองโขง แขวงเมืองโขง บ้านโขงเจียม เมืองขงเจียม ตำบลโขงเจียม เมืองโขงเจียม แขวงโขงเจียมเหนือ แขวงโขงเจียมใต้ อำเภอโขงเจียม อำเภอสุวรรณารี และอำเภอศรีเมืองใหม่ ส่วนสถานที่ตั้งปรากฏในเอกสาร ได้แก่ บ้านนาค้อ(นาคอ) บ้านนาแขว บ้านนาโพธิ์กลาง บ้านนาเอือด บ้านสุวรรณารี บ้านด่าน และบ้านศรีเมืองใหม่ ได้กล่าวถึงบุคคลสำคัญได้แก่ หลวงเจ้ากำ พระคงอุปฮาดจันทา ท้าวบุญธิสารวงศ์เจียม พระราชพงษา เจ้าอุปฮาด(คำพัน) เป็นต้น

แต่สุดท้าย นายพล ไตรสาร นายอำเภอโขงเจียมเห็นว่า ที่ตั้งอำเภอซึ่งตั้งอยู่บ้านด่านริมฝั่งแม่น้ำโขงไม่เป็นศูนย์กลาง ราษฎรมาติดต่อราชการยากลำบาก จึงปรึกษากับคณะกรรมการเมือง ย้ายอำเภอมายังที่โนนคำหมาจอก ตำบลนาคำ ซึ่งมีภูมิประเทศกว้างขวางเหมาะสม น้ำอุดมสมบูรณ์ ไกล่ร่องน้ำเรียกว่าร่องคำหมาจอก มีน้ำซึมซับไหลตลอดปีชาวบ้านเรียกว่าน้ำคำ ปัจจุบันหายไปกับชาวบ้านบุกรุกถมที่ปลูกสร้างบ้านเรือนรอบบริเวณที่ตั้งอำเภอด้านทิศเหนือติดต่อกับบ้านนาเอือดและบ้านทุ่งบุญ ทิศตะวันออกติดต่อกับบ้านหนองห้างและบ้านโนนสว่าง ด้านทิศใต้ติดต่อกับบ้านนาเวียง(เดิมชื่อบ้านซ่อมบ่หล่อ่น) ทิศตะวันตกติดต่อกับบ้านแก้งกอก ตั้งชื่อหมู่บ้านซึ่งเป็นสถานที่ตั้งอำเภอว่า บ้านศรีเมืองใหม่ ซึ่งเป็นนามมงคล แม้จะเป็นเวลานานเพียงใดชื่อก็ยังเป็นศรีเมืองใหม่ตลอดกาล การวางผังเมืองเดิมมากเป็นแบบไข่มวงมูม การจราจรไม่ติดขัด มีสัญลักษณ์เด่นชัดอยู่กลางใจเมือง คือเสาธงและวงเวียนขนาดใหญ่ เมื่อย้ายอำเภอมานานบ้านด่านได้ตั้งเป็นกิ่งอำเภอ ได้ขอชื่ออำเภอโขงเจียมคืน ทางกรรมการอำเภอและประชาชนยินดีคืนให้ และมีความเห็นพ้องกันเปลี่ยนชื่อเป็นอำเภอศรีเมืองใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2514 จากระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมาตั้งอำเภอใหม่ ได้รับการพัฒนามากมาย มีสิ่งอำนวยความสะดวก ทั้งสาธารณูปโภค การสาธารณสุข การคมนาคมสะดวก เป็นเมืองน่าอยู่ประชาชนรักความสงบ ยึดมั่นในหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ รักประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ยึดมั่นในหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อรำลึกถึงการตั้งอำเภอครบรอบ 50 ปี จึงพร้อมใจกันจัดงานฉลอง ระหว่างวันที่ 24 - 27 เมษายน พ.ศ. 2550 ทั้งนี้เพื่อประชาสัมพันธ์อำเภอ ให้เกิดความสามัคคี ภาคภูมิใจในถิ่นของตน เชิญชวนบุคคลสำคัญให้เป็นตัวอย่างแก่นุชนรุ่นหลัง เอาเป็นแบบอย่างต่อไป

ประวัติอำเภอศรีเมืองใหม่

อำเภอศรีเมืองใหม่เดิมชื่อโขงเจียม มีประวัติอันยาวนาน อดีตมีหลายชื่อ เช่น โขลงเจียม เมืองโขงเจียม บ้านเจียมใต้ เมืองสุวรรณวาริ เป็นต้น ย้อนหลังไปประมาณ ปี พ.ศ. 2256 จากหนังสือประวัติศาสตร์ลาวของเดิมวิภาคย์พจนกิจกล่าวถึงบ้านโขลงเจียงว่า อยู่ในเขตของนครจำปาศักดิ์ ตรงกับรัชสมัยของพระเจ้าสร้อยศรีสุนทรพุททางกูร (เจ้านอกษัตริย์) ได้แต่งตั้งให้ท้าวหลวงซึ่งเป็นบุตรพระละงุม ให้เป็นขุนนักเฒ่าไปรักษาบ้านโขลงเจียง ชาวบ้านเรียกว่า “บ้านเจียมใต้” มีผู้รักษาบ้านเจียมใต้พอสืบได้ต่อมาคือ คือ หลวงเจ้ากำพระคง และอุปฮาดจันทา

ต่อมาในปี พ.ศ. 2334 อ้ายเชียงแก้ว ที่ตั้งอยู่บ้านเขาโอง แขวงเมืองโขง (ปัจจุบันเป็นเมืองหนึ่งในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว) ตั้งตนเป็นผู้วิเศษผู้คนนับถือมาก กิดก่อการกบฏยกกำลังเข้าตีเมืองนครจำปาศักดิ์ พอตีกับช่วงระยะเวลานั้น พระเจ้าองค์หลวงไชยกุมารเจ้าเมืองนครจำปาศักดิ์ กำลังป่วยหนักอยู่ มิได้กิดต่อสู้และถึงแก่กรรมลง อ้ายเชียงแก้วจึงสามารถตีเมืองนครจำปาศักดิ์ได้โดยง่าย

พระประทุมสุรราช บ้านห้วยแระเมและท้าวฝ่ายหน้า ที่ตั้งอยู่บ้านสิงท่า (อำเภอเมืองยโสธรในปัจจุบัน) ได้ยกกำลังไปตีอ้ายเชียงแก้ว ทั้งสองฝ่ายได้สู้รบกันดุเดือดที่แก่งตะนะ กองทัพอ้ายเชียงแก้วแตกพ่าย อ้ายเชียงแก้ว ถูกจับได้และถูกประหารชีวิต

ครั้นถึง ปี พ.ศ. 2364 จุลศักราช 1183 ปีมะเส็ง ศรีสก สมัยของขุนนักราชมาอินทร์ ผู้รักษากันโขลงเจียง ได้กระทำความผิดกรรมเจ้าเมืองนครจำปาศักดิ์ (โย) จึงส่งโทษาให้ปลดออก แล้วมีหนังสือกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ขอดตั้งท้าวมาอินทร์บุตรขุนอินทรวงศ์ เป็นพระกำแหงสงคราม รักษาเมืองแทน และยกฐานะ “บ้านโขลงเจียง” ขึ้นเป็น “เมืองโขงเจียม” ขึ้นตรงต่อนครจำปาศักดิ์ ในเวลาเดียวกันนี้ พระกำแหงสงครามได้ไปตั้งบ้านใหม่ขึ้นอีกชื่อว่า “บ้านเจียมเหนือ” (สันนิษฐานว่าเป็นบ้านปากแขง ตำบลนาแขว กิ่งอำเภอนาตาล ในปัจจุบัน) อาจเนื่องมาจากการเก็บส่วยในเขตรับผิดชอบมีอาณาเขตกว้างขวาง ไม่สะดวกในการเก็บส่วย พระกำแหงสงครามได้อพยพย้ายบ้านเจียมเหนือตลอดมา

เมื่อ พ.ศ. 2371 จุลศักราช 1190 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ หลังจากปราบกบฏเจ้าอนุวงศ์แล้ว ด้วยเหตุผลบางประการ ได้โปรดเกล้าให้เมืองโขงเจียมขึ้นตรงต่อเมืองเขมราฐ

ใน ปี พ.ศ. 2374 ทางราชการได้กำหนดให้ไพร่ในหัวเมืองลาวตะวันออก ส่งส่วยแทนผลเร็ว ดังนี้คือ เมืองนครจำปาศักดิ์ ไพร่ส่วยจำนวน 3,091 คน เป็นเงิน 154 ชั่ง 11 ตำลึง เมืองอุบลราชธานี ไพร่ส่วย จำนวน 2,000 คน เป็นเงิน 100 ชั่ง เมืองโขงเจียม ไพร่ส่วยจำนวน 141 คน เป็นเงิน 7 ชั่ง 1 ตำลึง

ในปี พ.ศ. 2393 ข้าหลวงจากเมืองอุบลราชธานีเร่งรัดส่วยเงินในหัวเมืองลาวตะวันออก ส่งเข้ากรุงเทพมหานคร ได้เป็นเงินจำนวนมากดังปรากฏในใบบอกส่งเงินส่วยที่เจ้าพระยาจักรีกริสมุหนายกได้รับ เมื่อวันขึ้น 13 ค่ำ เดือน 2 ดังนี้

จำนวนเงินส่วย เมืองเทพธานี ขุนอุดมสมบัติข้าหลวงชำระเร่งได้เงินส่วยส่งลงมาถึงกรุงเทพ วันขึ้น 13 ค่ำ เดือน 2 ปีจอ โทศก เป็นเงิน

เมืองสาละวัน	เงิน	๑๐๒ ๘ ๓
เมืองคำทองใหญ่	เงิน	๑๑ ๑๓ ๓
เมืองสะเมิง	เงิน	๑๔ ๕ ๓
เมืองโขงเจียม	เงิน	๑๒ ๕ ๓
เมืองอุบลราชธานี	เงิน	๒๘๕ ๑๐ ๒

ในปี พ.ศ. 2402 เมืองโขงเจียม เวลานั้นเจ้าเมืองว่างลง เนื่องจากเจ้าเมืองคนเดิมถึงแก่กรรมและยังรายงานไปยังสมุหนายกเพื่อนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระเจ้าอยู่หัวเพื่อจะได้โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเจ้าเมืองและคณะอาญาสำประมาณ ปี พ.ศ. 2424 ทางราชการได้ย้ายเมืองโขงเจียมเหนือจากบ้านปากแขง ไปตั้งที่บ้านนาค้อ (นาคอ) ซึ่งอยู่ในเขตตำบลหนามแท่ง อำเภอศรีเมืองใหม่ ในปัจจุบัน

4 ที่ระลึก ๕๐ ปี อภิเษกสมรสใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ในปี พ.ศ. 2425 พระกำแพงสงครามเจ้าเมืองและราชวงศ์ ราชบุตร ตลอดจนกรมการเมืองโขงเจียม ไม่พอใจจะทำราชการขึ้นกับเมืองเขมราฐ จึงขอสมัครขึ้นกับเมืองอุบลราชธานี เจ้าพรหมเทวานุเคราะห์ห้วยศ จึงมีใบบอกขึ้นกราบทูลพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เมืองโขงเจียม ขึ้นตรงต่อเมืองอุบลราชธานีตั้งแต่ปีพ.ศ. 2425 เป็นต้นมา

ปี พ.ศ. 2431 เมืองโขงเจียม มีฐานะเป็นเมืองขึ้นตรงต่อเมืองอุบลราชธานีและขึ้นต่อขอพบขันทสี่มา
กรุงเทพมหานคร ได้รวบรวมหนังสือที่ค้างในปชวด(จุลศักราช 1250) ส่งเมืองอุบลราชธานีเพื่อรวบรวมส่ง
กรุงเทพมหานคร จำนวน 21 ชั่ง 12 ตำลึง

ในปี พ.ศ. 2443 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 มีพระประสงค์จะเปลี่ยนชื่อมณฑลเหล่านี้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมกับทิศทางที่ตั้งของมณฑลเหล่านั้นและให้เรียกได้ง่ายขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อมณฑลทั้ง 4 อีกครั้งหนึ่ง คือ

มณฑลตะวันออกให้เรียกชื่อมณฑลบูรพา

มณฑลตะวันออกเฉียงเหนือให้เรียกว่ามณฑลอีสาน

มณฑลฝ่ายเหนือให้เรียกว่ามณฑลอูร

มณฑลฝ่ายตะวันตกเฉียงเหนือให้เรียกว่ามณฑลพายัพ

ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ทรงมีพระราชดำริว่าเมืองที่แบ่งไว้ในมณฑลต่างๆ มากเกินไปจนจำเป็น ไม่สะดวกต่อการจัดการปกครอง จึงโปรดเกล้าให้รวมหัวเมืองในท้องที่มณฑลต่างๆ เข้าเป็นบริเวณตามความจำเป็น โดยมีฐานะเท่ากับจังหวัด ส่วนเมืองที่เคยขึ้นกับเมืองใหญ่ก็ลดฐานะเป็นอำเภอ บริเวณอุบลราชธานีมี 3 เมืองได้แก่ เมืองอุบลราชธานี เมืองยโสธรและเมืองเขมราฐ เมืองเขมราฐ แบ่งเป็น 6 อำเภอได้แก่ อำเภออุไทย อำเภอประจิม อำเภออำนาจเจริญ อำเภอกำเขื่อนแก้ว อำเภอโขงเจียมและอำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ได้ปรับปรุงรูปแบบการปกครองให้เป็นไปตามกำหนด ใน พ.ร.บ. ลักษณะการปกครองส่วนท้องถิ่น ร.ศ.116 เป็นหน่วยปกครองที่เรียกว่า มณฑล เมือง อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน เป็นที่เรียบร้อยในปี พ.ศ. 2443

ปี พ.ศ. 2445 พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงสรพลธิประสงค์ ในตำแหน่งข้าหลวงใหญ่ต่างประเทศสำเร็จราชการเมืองลาวกาว ได้ปรับปรุงตำแหน่งผู้ปกครองเมืองและอำเภอต่างๆ ได้สำเร็จเรียบร้อยดังนี้

มณฑลอิสานตั้งกองบัญชาการที่เมืองอุบลราชธานี

ข้าพหลวงต่างพระองค์ พระเจ้ายาเธอกรมขุนสรรพลธิประสงค์

ปลัดมณฑล

ยกกระบัตรมณฑล

ข้าหลวงมหาดไทยมณฑล หม่อมราชวงศ์วิจิตร (ม.ร.ว.ปฐมคเนจร)

เมืองเขมราฐบริเวณอุบลราชธานี

ผู้ว่าราชการเมือง พระเขมรรัฐเดชนะรักษ์ (คำบุ)

ปลัดเมือง พระเขมรรัฐศักดิ์ชนาบาล (หล้า)

ยกพัตรเมือง พระเขมรรัฐกิจบริหาร (ห่อ)

นายอำเภออุไทยเขมราฐ ท้าวสิทธิ कुमार(แทน)

นายอำเภอประจิมเขมราช ท้าวหมานนตรี (แทน)

นายอำเภออำนาจเจริญเขมราชู	หลวงธรรมโสภาสพัฒนเดช (ทอง) (แทน)
นายอำเภอคำเขื่อนแก้ว	ท้าวจานจำปา (แทน)
นายอำเภอโขงเจียม	ท้าวสน(แทน)
นายอำเภอวารินชำราบ	ราชวงศ์ (บุญ)

มณฑลอีสาน

ตั้งศาลารัฐบาลที่เมืองอุบลราชธานี

ข้าหลวงต่างประเทศ	พระเจ้าน้องยาเธอกรมขุนสรพรพิทธิประสงค์
ข้าหลวงมหาดไทย	หลวงอภัยพิพิช

ฯลฯ

เมืองยโสธรจังหวัดอุบลราชธานี

ผู้ว่าราชการเมือง	พระสุนทรราชเดช (แม่)
นายอำเภออุไทยยโสธร	ท้าวสุนทรสาร (ทุม)
นายอำเภอประจิมยโสธร	ท้าวอุเทนวงษา (เขียน)
นายอำเภออุไทยเขมราชู	หลวงเขมรัฐการอุส่าห์ (แสง)
นายอำเภออำนาจเจริญ	ราชวงศ์ (ชาว)
นายอำเภอโขงเจียม	ท้าวบุญธิสาร (คำบ่อ)
นายอำเภอวารินชำราบ	อุปฮาด(บุญ)

เพื่อให้เป็นการสอดคล้องกับการประกาศเรียกนามเมืองเป็นจังหวัดดังกล่าว กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศเปลี่ยนแปลงและกำหนดชื่อของจังหวัด และอำเภอเสียใหม่ทั่วราชอาณาจักร เมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2460 ซึ่งปรากฏในท้ายประกาศนี้ว่า บริเวณจังหวัดอุบลราชธานี มีอยู่ 12 อำเภอ 2 กิ่งบางอำเภอก็มีการเปลี่ยนชื่อใหม่ ส่วนบางอำเภอก็คงชื่อเดิมเอาไว้ดังนี้

1. อำเภอเมือง เปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอเมืองอุบลราชธานี
2. อำเภอเกษมสีมา เปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอม่วงสามสิบ
3. อำเภอโขงเจียม เปลี่ยนชื่อเป็น อำเภอสุวรรณารี

พ.ศ. 2444 เกิดกบฏผีบาปผีบุญ นำโดยองค์มั่นเข้ายึดเมืองเจียมได้ได้ และฆ่าอุปฮาดจันทาผู้ปกครองเมืองกรมหลวงสรพรพิทธิประสงค์ข้าหลวงต่างประเทศได้นำกำลังปราบผีบาป-ผีบุญทำให้บ้านเมืองสงบเรียบร้อยคืนมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งท้าวบุญธิสาร วงษ์เจียม เป็นนายอำเภอกนแรกของอำเภอโขงเจียม ในปี พ.ศ. 2454

พ.ศ. 2450 ไทยเสียดินแดนให้แก่ฝรั่งเศส ชาวบ้านที่รักความเป็นไทยได้พากันอพยพมาตั้งบ้านเรือนอยู่ที่บ้านคันทกหอ เรียกชื่อว่า “เมืองสุวรรณารี” โดยมีอุปฮาดคำพันและพระอุบลกิจประชารเป็นผู้นำ ช่วงนั้นอำเภอโขงเจียม ได้แบ่งการปกครองออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ท้าวบุญธิสารวงษ์เจียม ที่ทำการอยู่ที่บ้านนาค้อ (บ้านนาคอ ตำบลหนามแท่ง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี) มีหน้าที่ปกครองและเก็บส่วย 7 ตำบล คือ

1. ตำบลสำโรง (ปัจจุบันอยู่ในพื้นที่ปกครองอำเภอโพธิ์ไทร)

2. ตำบลนาโพธิ์กลาง (ปัจจุบันอยู่ในพื้นที่ปกครองอำเภอโขงเจียม)
3. ตำบลหนามแท่ง (ปัจจุบันอยู่ในพื้นที่ปกครองอำเภอศรีเมืองใหม่)
4. ตำบลลาดควาย (ปัจจุบันอยู่ในพื้นที่ปกครองอำเภอศรีเมืองใหม่)
5. ตำบลสงยาง (ปัจจุบันอยู่ในพื้นที่ปกครองอำเภอศรีเมืองใหม่)
6. ตำบลเอือคใหญ่ (ปัจจุบันอยู่ในพื้นที่ปกครองอำเภอศรีเมืองใหม่)
7. ตำบลนาคำ (ปัจจุบันอยู่ในพื้นที่ปกครองอำเภอศรีเมืองใหม่)

ส่วนที่ 2 พระราชพงศา ที่ทำการอยู่ที่บ้านคำไหลหรือเมืองวาริน (บ้านคอนกลาง ตำบลคำไหล อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี) มีหน้าที่ปกครองและเก็บส่วย 2 ตำบล คือ

1. ตำบลวาริน
2. ตำบลคำไหล

ส่วนที่ 3 อุปฮาดคำพัน ที่ทำการอยู่ที่บ้านคันทนกอ (อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี) ซึ่งได้รับยกฐานะเป็นเมืองสุวรรณวาริ มีหน้าที่ปกครองและเก็บส่วย 2 ตำบล คือ

1. ตำบลบ้านด่าน
2. ตำบลห้วยยาง

ต่อมา ท้าวบุญธิสารวงศ์เจียม ได้ย้ายอำเภอโขงเจียมจากบ้านนาค้อ(นาคอ) ไปตั้งที่บ้านนาโพธิ์กลาง (บ้านนาโพธิ์กลาง ตำบลนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี ปัจจุบัน)

ใน ปี พ.ศ. 2457 ท้าวบุญธิสาร วงษ์เจียม กระทำความผิดร้ายแรง ทางราชการจึงสั่งปลด แล้วแต่งตั้งหลวงศรีอาญาซึ่งอยู่บ้านสุวรรณวาริเป็นนายอำเภอโขงเจียมแทน แล้วย้ายอำเภอไปตั้งที่เมืองสุวรรณวาริ

พ.ศ. 2460 จุลศักราช 1199 เปลี่ยนชื่ออำเภอโขงเจียมเป็นอำเภอสุวรรณวาริ ต่อมาเกิดเหตุอาเพศทำให้ราษฎรเสียชีวิตอย่างหนัก เกิดไฟผ่ากุฏิวัดบ้านสุวรรณวาริ ไฟไหม้กุฏิ พระมี พระพัน์และสามเณรศรีจันทร์ถึงแก่กรรมภาพ ทั้ง 3 รูป หลวงศรีอาญาผู้เป็นนายอำเภอซึ่งแก่ชรามากถึงแก่กรรมในปีเดียวกัน ชาวบ้านต่างกล่าวขวัญเล่าลือกันว่า บ้านเมืองเดือนร้อน เมืองเป็นอาถรรพ์ จินอยู่ต่อไปจะต้องตายเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จึงพากันอพยพไปเลือกเอาบ้านด่านปากมูลเป็นที่ตั้งที่ว่าการอำเภอ แต่ยังคงใช้ชื่อว่าอำเภอสุวรรณวาริเช่นเดิม ต่อมาทางราชการได้แต่งตั้งให้หลวงแก้วกาญจนเขต (ม.ร.ว.คอย อรุณวงศ์ ณ อยุธยา) เป็นนายอำเภอสุวรรณวาริ

พ.ศ. 2482 เปลี่ยนชื่ออำเภอสุวรรณวาริ เป็นอำเภอโขงเจียม เพื่อรักษาชื่อเมืองโขงเจียมเดิมเอาไว้ สาเหตุที่เลือกบ้านด่านปากมูลเป็นที่ตั้งอำเภอ เพราะบ้านด่านปากมูลตั้งอยู่ปากแม่น้ำมูล แม่น้ำมูลไหลบรรจบแม่น้ำโขงเป็นที่อุดมสมบูรณ์ มีการจับปลาและสัตว์น้ำอื่นๆ เป็นด่านตรวจคนเข้าออกระหว่างประเทศไทยและประเทศสาธารณประชาธิปไตยประชาชนลาวได้ง่าย และยังสะดวกในการเดินทางโดยทางเรือติดต่อกับจังหวัดอุบลราชธานี เนื่องจากสมัยนั้นเดินทางทางบกลำบาก ต้องผ่านป่าเขาลำเนาไพร มีอันตรายเกี่ยวกับสัตว์ร้ายและภัยอันตรายนานาชนิด เพราะยังไม่มียานและรถยนต์

ใน ปี พ.ศ. 2499 นายผล ไตรสาร ซึ่งเป็นนายอำเภอในสมัยนั้น ได้พิจารณาเห็นว่าอำเภอโขงเจียมซึ่งตั้งอยู่ที่บ้านด่านปากมูล ไม่เป็นศูนย์กลางพื้นที่ปกครอง และไม่สะดวกในการปกครองและติดต่อราชการของประชาชน จึงได้ร่วมกับกรรมการอำเภอสำรวจที่ตั้งอำเภอใหม่ ที่เห็นว่าเป็นศูนย์กลางของพื้นที่อำเภอ จากคำบอกเล่าของคุณตาสุขุม จันทุกษา อายุ 96 ปี กล่าวว่า จากการสำรวจพบว่า มีพื้นที่สองแห่งเหมาะแก่การ

ตั้งอำเภอแห่งใหม่แห่งหนึ่งที่บ้านคอนใหญ่ ตำบลวาริน (ปัจจุบันเป็นตำบลคอนใหญ่) แห่งที่สองที่โนนคำหมาจอก ตำบลนาคำ ประชาชนมีความเห็นแบ่งเป็นสองฝ่าย ฝ่ายเหนือตำบลนาคำต้องการตั้งอำเภอที่โนนคำหมาจอก โดยการนำของนายคอม สืบเหล่า ซึ่งเป็นสมาชิกสภาจังหวัดสมัยนั้นร่วมกับพ่อค้าชาวบ้านนาเอือด ฝ่ายใต้คือชาวตำบลวารินโดยการนำของผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน สุดท้ายคณะกรรมการพิจารณาด้วยเหตุผลหลายประการ จึงตกลงเลือกเอา “โนนคำหมาจอก” ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างบ้านนาเอือด บ้านแก้งกอก บ้านทุ่งบุญ และบ้านซ่อมบ่หล่อน (บ้านนาเวียง ปัจจุบัน) ตำบลนาคำ ที่มีบริเวณกว้างขวางทำเลดีเหมาะสม มีร่องคำหมาจอกแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ น้ำซับได้ดินไหลซึมตลอดปี ชาวบ้านเรียกว่าน้ำคำ เป็นที่ตั้งว่าการอำเภอโขงเจียม (นี่คือคำบอกเล่าของผู้อาวุโสสูงสุดของอำเภอศรีเมืองใหม่ ปัจจุบัน ในวันเรียบเรียงประวัติอำเภอศรีเมืองใหม่) ต่อมานายอำเภอได้เชิญผู้เกี่ยวข้องจากจังหวัดอุบลราชธานี ได้มาวางแผนเมืองเป็นแบบโยธยามุม และได้แต่งตั้งคณะกรรมการวัดที่ดินแบ่งแยกเป็นแปลง ให้ประชาชนจับจอง ตัดถนนและซอยต่างๆ ยึดวงเวียนใหญ่หรือวงกลมซึ่งอยู่กลางเมืองเป็นศูนย์กลาง อำเภอได้มอบหมายให้นายสมาน บุญคล้าย ครูโรงเรียนบ้านแก้งกอกที่มีความสามารถ เขียนผังเมืองลงกระดาษขนาดใหญ่ให้ประชาชนได้รู้ (แต่น่าเสียดายผังนั้นสูญหาย หากคงเหลืออยู่เป็นผังเมืองประวัติศาสตร์มากกว่า 50 ปี) ส่วนเสาธงใหญ่สร้างเสร็จสองปีต่อมา ประมาณ พ.ศ. 2502 ซึ่งใช้เป็นสัญลักษณ์ของอำเภอศรีเมืองใหม่ปัจจุบัน หลังจากนั้นประชาชนทำการถากถางที่ดินและย้ายเข้ามาอาศัยเป็นลำดับ ครอบครัวที่ย้ายเข้ามาอยู่ครั้งแรก ได้แก่ นายคอม สืบเหล่า นายอรุณ หงษ์ศรี นายลี เจริญลอย นายโสม โกตะพันธ์ นายลี สารคำ เป็นต้น ที่ว่าการอำเภอโขงเจียมได้เริ่มก่อสร้าง พ.ศ. 2499 แล้วเสร็จ พ.ศ. 2500 เมื่อสร้างเสร็จแล้วได้ร่วมมือกับตำบลต่างๆ มาตั้งค่ายบริเวณวงเวียนใหญ่(วงกลม)กลางเมือง ตลอดสมโภช 3 วัน 2 คืน ด้วยเหตุจำกัดด้านมหรสพ จึงให้แต่ละตำบลจัดให้มีคณะรำวงมาเฉลิมฉลองกัน ตำบลละ 1 วง ไม่มีเวที ยกพื้นสูงแต่ใช้พื้นดินเป็นเวทีรำวง ใช้กระบอง(ได้) เป็นแหล่งให้แสงสว่าง สนุกสนานรื่นเริงกันทั่วหน้า ด้วยเพลงอยุธยารำลึกและเพลงกองกำเป็นเพลงหลัก

ปี พ.ศ. 2500 เปิดทำการราชการงานระดับอำเภอโขงเจียม มีเขตปกครอง 7 ตำบล คือ ตำบลนาคำ ตำบลวาริน ตำบลคำไหล ตำบลสงยาง ตำบลเอือดใหญ่ ตำบลลาดควาย และตำบลนามแห่ง ส่วนบ้านด่านปากมูลได้เปิดทำการเป็นกิ่งอำเภอบ้านด่าน นายจิตร สุวรรณโละ ทำหน้าที่ปลัดอำเภอหัวหน้ากิ่ง มีเขตปกครอง 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลโขงเจียม ตำบลห้วยยางและตำบลนาโพธิ์กลาง

ปี พ.ศ. 2502 กิ่งอำเภอบ้านด่านยกฐานะเป็นอำเภอบ้านด่าน มีเขตปกครอง 6 ตำบล ได้แก่ ตำบลโขงเจียม ตำบลคำเขื่อนแก้ว ตำบลหนองแสงใหญ่ ตำบลห้วยไผ่ ตำบลห้วยยางและตำบลนาโพธิ์กลาง

ใน ปี พ.ศ. 2514 ราษฎรอำเภอบ้านด่านได้มีหนังสือทวงสิทธิเรียกร้องชื่ออำเภอโขงเจียมคืน เนื่องจากมีเหตุผลสมควรเป็นอำเภอตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขง สอดคล้องกับสภาพภูมิศาสตร์ คณะกรรมการอำเภอโขงเจียมสมัยนั้นโดยมี นายอำเภอธงชัย ทองเจริญ เป็นประธาน ได้ประชุมพิจารณาร่วมกับตัวแทนราษฎร ที่ประชุมมีมติเห็นชอบคืนชื่ออำเภอโขงเจียม และพิจารณาดังชื่ออำเภอขึ้นใหม่ว่า “อำเภอศรีเมืองใหม่” ได้รับอนุมัติจากทางราชการ เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2514 ให้อำเภอโขงเจียมเปลี่ยนชื่อเป็น “อำเภอศรีเมืองใหม่” อำเภอบ้านด่านเปลี่ยนชื่อเป็น “อำเภอโขงเจียม” ต่อมาบ้านเมืองเจริญขึ้น ราษฎรบางท้องที่ของอำเภอศรีเมืองใหม่ต้องการแยกตำบลเพื่อความสะดวกในการติดต่อประสานงาน ทางราชการจึงอนุมัติให้อำเภอศรีเมืองใหม่ตั้งตำบลเพิ่มขึ้นอีก 4 ตำบล คือ ตำบลแก้งกอก ตำบลคอนใหญ่ ตำบลนาเลน และตำบลตะบ้าย

เพื่อรำลึกถึงอดีต อำเภอศรีเมืองใหม่ร่วมกับภาครัฐและเอกชน จัดงานฉลองครบรอบ 50 ปี อำเภอศรีเมืองใหม่ ระหว่างวันที่ 24-27 เมษายน พ.ศ. 2550 โดยมีวัตถุประสงค์ประชาสัมพันธ์อำเภอ ส่งเสริมความสามัคคีให้คนในท้องถิ่นรักและหวงแหนถิ่นที่อยู่ แนะนำแหล่งท่องเที่ยว และบุคคลสำคัญที่สร้างชื่อเสียงให้แก่อำเภอ เพื่อเป็นแบบอย่างแก่นุชนรุ่นหลังต่อไป

แผนที่อำเภอศรีเมืองใหม่

ข้อมูลของอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

1. สภาพทั่วไป

ตำแหน่งที่ตั้ง

อำเภอศรีเมืองใหม่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดอุบลราชธานี อยู่ห่างจากจังหวัดอุบลราชธานี ประมาณ 83 กิโลเมตร สภาพพื้นที่

อำเภอศรีเมืองใหม่มีเนื้อที่ประมาณ 1,310 กิโลเมตร หรือประมาณ 818,750 ไร่

การคมนาคมในอำเภอศรีเมืองใหม่ สามารถติดต่อระหว่างอำเภอ และจังหวัดรวมทั้งการคมนาคมภายในตำบล หมู่บ้าน รายละเอียดดังนี้

ที่ว่าการอำเภอศรีเมืองใหม่หลังเก่า สร้างเมื่อ พ.ศ. 2500

1. ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 2134

สายอุบล-ตระการ-ศรีเมืองใหม่-โขงเจียม

2. ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2135 สายอำเภอโขงเจียม - ต.หนามแท่ง- อ.ศรีเมืองใหม่ - อ.โพธิ์ไทร
3. ถนนหลวงจังหวัดหมายเลข 4030 จากอำเภอศรีเมืองใหม่ - อำเภอพิบูลมังสาหาร
4. ถนน ร.พ.ช. สายอำเภอศรีเมืองใหม่ - อำเภอตาลสุม

เส้นทางเชื่อมระหว่างตำบล หมู่บ้าน สภาพส่วนใหญ่เป็นถนนลาดยาง ประชากรและอาชีพ

อำเภอศรีเมืองใหม่มีประชากรทั้งสิ้น 64,819 คน แยกเป็นชาย 32,456 คน หญิง 32,363 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ยต่อพื้นที่ประมาณ 49 คน ต่อตารางกิโลเมตร ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกร

การปกครอง

พื้นที่การปกครองอำเภอศรีเมืองใหม่แบ่งเขตการปกครองตาม พระราชบัญญัติลักษณะ ปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 เป็น 11 ตำบล และ 1 เทศบาลตำบล จำนวน 121 หมู่บ้าน

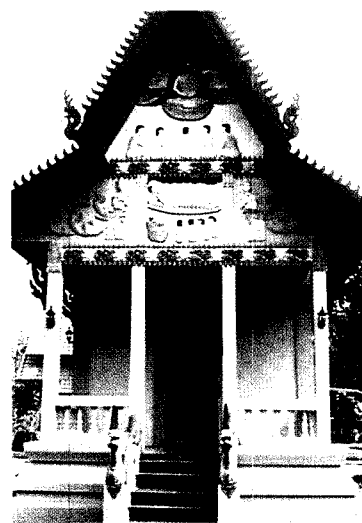
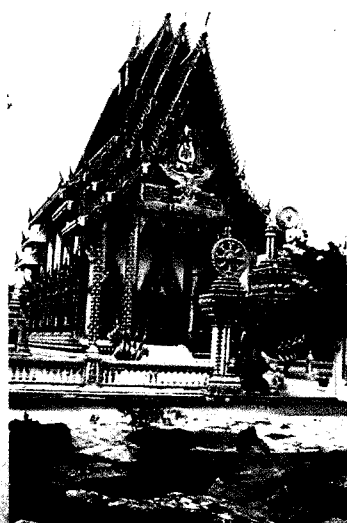

2. ศาสนาประเพณี และวัฒนธรรม

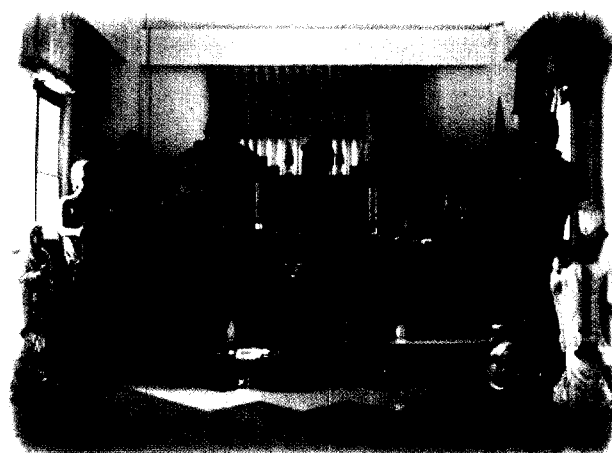
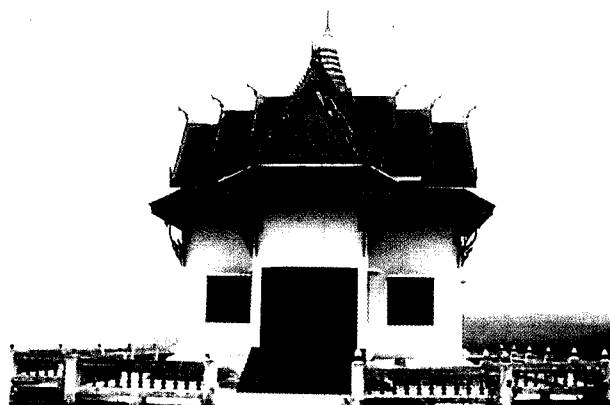
การศาสนา ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประมาณร้อยละ 95 ศาสนาคริสต์ ร้อยละ 5 มีสถาบันหรือองค์กรศาสนา ดังนี้

1. วัด , ที่พักสงฆ์	จำนวน 109 แห่ง
2. สำนักเผยแพร่ศาสนาคริสต์	จำนวน 3 แห่ง

ศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ปฏิบัติตามจารีตประเพณีฮีตสิบสองครองสิบสี่ของภาคอีสานทั่วไป ได้แก่ ประเพณีงานบุญเข้าพรรษา, งานบุญบั้งไฟ, งานบุญกฐิน, งานบุญมหาชาติ, งานสงกรานต์, งานบุญเดือนสาม, เดือนสี่ เป็นต้น

3. แก่งจุกการ ตั้งอยู่ บ้านจุกการ หมู่ที่ 4 ตำบลคำไหล

4. สำนักสงฆ์สวนหินผานางคอย หลวงปู่พรมมา เขมจาโร “นักบุญแห่งลุ่มแม่น้ำโขง” ตั้งอยู่ที่บ้าน
ดงนา หมู่ที่ 5 ตำบลหนามแท่ง

5. น้ำตกผาหลวงและทัศนียภาพผาหลวงตั้งอยู่บ้านนาเลน หมู่ที่ 1 ตำบลนาเลน

6. ภูโปง ตั้งอยู่บ้านพะเนียด หมู่ที่ 10 ภูจันทร์แดง ตั้งอยู่บ้านชาด หมู่ที่ 3 ผาหังเย็น ตั้งอยู่ที่บ้านนาทอย
หมู่ที่ 7 ตำบลหนามแท่ง

7. หาดดงนา ตั้งอยู่บ้านดงนา หมู่ที่ 5 ตำบลหนามแท่ง

8. วงกลมสวนสาธารณะเทศบาลตำบลศรีเมืองใหม่ ตั้งอยู่ที่ใจกลางอำเภอศรีเมืองใหม่

อดีตและความเป็นมาของสถานที่ตั้ง (ปัจจุบัน)

บริเวณพื้นที่ตั้งหมู่บ้านศรีเมืองใหม่อันเป็นสถานที่ตั้ง “ที่ว่าการอำเภอศรีเมืองใหม่” เดิมมีชื่อเรียกว่า “โนนคำหมาจอก” เป็นที่รกร้างว่างเปล่า หัวไร่ ปลายนา ผู้คนระดับพลเมืองไม่มีผู้ใดเป็นเจ้าของพื้นที่ แต่ก็เป็นที่แผ้วถางดินไทย ภายใต้ร่มพระบรมโพธิสมภารขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์พระประมุขของพสกนิกรปวงชนชาวไทย

สาเหตุที่เรียกว่า “โนนคำหมาจอก” จากคำบอกเล่าของผู้มีชีวิตร่วมสมัย ได้กล่าวว่า บริเวณนี้เดิมเป็นป่าดิบ ป่าโปร่ง สลับกับที่โล่ง ซึ่งมีหญ้ากับต้นไม้เล็ก ๆ ขึ้นทั่วไป มีสถานที่สำคัญเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของกบและสัตว์ในระแวกนี้ และผู้สัญจรไปมา คือ ตาน้ำ (คำ) ซึ่งมีน้ำไหลซึมออกมาจากดินตลอดปี ผู้คนและสัตว์ต่าง ๆ ได้ใช้ดำรงชีวิต

“โนนคำหมาจอก” เกิดจากการผสมคำ 3 คำดังนี้

1. โนน หมายถึง พื้นที่ที่มีระดับสูง น้ำท่วมไม่ถึง
2. คำ หมายถึง พื้นที่ที่มีน้ำตก(คำ)มีน้ำไหลซึมออกมาจากพื้นดินตลอดปี
3. หมาจอก หมายถึง สุนัขจิ้งจอก(สุนัข)หมาป่าชนิดหนึ่ง

ลักษณะและชื่อเรียกพื้นที่บริเวณต่างๆ “โนนคำหมาจอก”

1. บางแห่งเป็นป่าดิบ มีต้นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ขึ้นอยู่ทั่วไป ประกอบด้วยต้นพอก ต้นสูง-(พลวง) ต้นชาด(เหียง) ต้นน้ำเกลี้ยง(รัก) ต้นมันปลา(กรันเกรา) ฯลฯ
2. บางแห่งเป็นป่าโปร่ง (ป่า) มีต้นไม้ขนาดเล็กขึ้นและหญ้าขึ้นอยู่ทั่วไป ประกอบด้วย หญ้าหาง-เสือ หวายห่ม(เน้ง) ต้นเอ็นฮัก(โครงเครงญวน) ผักหนามและต้นเตย ขึ้นริมร่องคำหมาจอก

ชื่อของพื้นที่บริเวณต่างๆ ของโนนคำหมาจอก

1. “บ้านใหญ่” เป็นสถานที่ตั้งที่ว่าการอำเภอศรีเมืองใหม่ ที่ทำการไปรษณีย์ และตลาดสดเทศบาล ตำบลศรีเมืองใหม่
2. “บ้านน้อย” เป็นสถานที่ตั้งวังกลมใหญ่ เสาธงชาติไทยสูง และศาลหลักเมือง ซึ่งเป็นลักษณะเด่นและศูนย์รวมใจของศรีเมืองใหม่ทุกคน
3. “ริมร่องคำหมาจอก” เป็นสถานที่ตั้งสำนักงานเทศบาลตำบลศรีเมืองใหม่
4. “คำหมาจอก” เป็นสถานที่ตั้งสำนักงานไฟฟ้า หอประชุม และสถานานุนบาลเทศบาลตำบลศรีเมืองใหม่ “คำหมาจอก” เป็นสถานที่ที่มีน้ำตก(คำ) มีน้ำไหลซึมออกมาจากพื้นดินตลอดทั้งปี ราษฎรผู้มาเลี้ยงวัว/ควาย และราษฎรผู้สัญจรไปมา ชอบแวะพักดื่ม และใช้น้ำ “คำหมาจอก” แห่งนี้
5. “ดอนอีเกี้ยว” เป็นสถานที่ตั้งโรงพยาบาลศรีเมืองใหม่ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอศรีเมืองใหม่ โรงเรียนบ้านศรีเมืองใหม่(แห่งที่ 1) และ สถานีตำรวจภูธรอำเภอศรีเมืองใหม่ “ดอนอีเกี้ยว” คำว่า “อีเกี้ยว” เป็นชื่อเรียกผู้หญิงชาวบ้านนาเอือด ซึ่งมาเลี้ยงวัวในบริเวณนี้ เพราะหรรษาถูกหมูป่าแม่ลูกอ่อนไล่กัด ด้วยความตกใจกลัว จึงวิ่งหนีหมูป่า ชนกับตอพอกเสียชีวิต (ตอพอก : ต้นพอกที่ถูกตัดแล้วเหลือแต่โคนต้น)
6. “หัวร่องหนองแวง” เป็นสถานที่ตั้งวัดศรีเมืองใหม่ ร่องหนองแวงเป็นร่องน้ำที่แบ่งน้ำฝน ระหว่างนาพัน กับนาบริเวณถนนหน้าวัดศรีเมืองใหม่และโรงพยาบาลศรีเมืองใหม่

7. “หั่วร่องบักเหมียง” เป็นสถานที่ตั้งบ้านพัก(แฟลท)ตำรวจภูธรอำเภอศรีเมืองใหม่ “ร่องบักเหมียง” เป็นร่องน้ำที่ระบายน้ำฝนจากนาทัน ไหลลงสู่ร่องนาเอือด
8. “หั่วโสกร่องบ้านซ่อมบ่หล่อน” เป็นสถานที่ตั้งโรงเรียนบ้านศรีเมืองใหม่ “โสกร่องบ้านซ่อมบ่หล่อน” เป็นสถานที่รวมของน้ำฝนในฤดูฝนซึ่งไหลจาก “ป่าใหญ่” และบริเวณวัดป่าเวศรีเมืองใหม่ (ปัจจุบัน)ร่องบ้านซ่อมบ่หล่อนไหลลงสู่ห้วยท่าแดงที่บริเวณตะวันตกออกบ้านซ่อมบ่หล่อน(บ้านนาเวียง)
9. “โนนบ้านบอน” เป็นสถานที่ตั้งสำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ สำนักงานสหกรณ์การเกษตรศรีเมืองใหม่และสถานบริการน้ำมัน ป.ต.ท.
10. “นาอุ่มแคน” คือพื้นที่คนละฝั่งถนนกับสำนักงานเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ สำนักงานสหกรณ์การเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่ และสถานบริการน้ำมัน ป.ต.ท.
11. “โนนบ้านฮ้าง” เป็นสถานที่ตั้งวัดป่าศรีเมืองใหม่ หมู่ 15 (ปัจจุบัน)เนื่องจากราษฎรที่มาทำนาและตั้งบ้านเรือนอยู่ที่โนนบ้านบอน และโนนบ้านฮ้าง (บ้านร้าง)สมัยนั้น ถูกช้างมารบกวนและทำร้ายอยู่เสมอ ราษฎรจึงอพยพไปอยู่ที่อื่น (ส่วนใหญ่ไปอยู่ที่บ้านดอนโป่งและบ้านนาเอือดในปัจจุบัน) จึงเรียกโนนบ้านฮ้าง(บ้านร้าง)
12. “ร่องคำหมาจอก” เป็นสถานที่ตั้งอ่างเก็บน้ำคำหมาจอก เพื่อกักเก็บน้ำไว้อุปโภคและบริโภค
13. “ดอนเจ้าปู่ทุ่งบุญ” เป็นดอนปู่ตาของชาวบ้านทุ่งบุญ เมื่อตั้งบ้านศรีเมืองใหม่ ชาวบ้านศรีเมืองใหม่ ก็เคารพสักการะ ยึดเป็นที่พึ่งทางใจ มีประเพณีเช่นไหว้ตามเทศกาลและบวงสรวงบนบาน

หมู่บ้านที่มีอยู่ใกล้เคียงก่อนตั้งอำเภอศรีเมืองใหม่

1. บ้านนาเอือด เป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่ มีบ้านเรือนและราษฎรอาศัยอยู่มากกว่าบ้านอื่นในระแวกนี้ มีข้าราชการที่มาปฏิบัติราชการท้องถิ่นที่มักมาพักบ้านนี้และมีคนจีนมาทำการค้าขาย
2. บ้านแก้งกอกเป็นหมู่บ้านขนาดใหญ่รองจากบ้านนาเอือดแต่อยู่คนละฝั่งห้วยตุงสูง กับโนนคำหมาจอก
3. บ้านทุ่งบุญ เป็นหมู่บ้านขนาดเล็ก แต่มีเจ้าปู่ทุ่งบุญเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางใจที่เลื่องลือ
4. บ้านซ่อมบ่หล่อน(บ้านนาเวียง) เป็นบ้านขนาดเล็กพอกับบ้านทุ่งบุญ

ข้อมูลพื้นฐานของอำเภอศรีเมืองใหม่

1. ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ลักษณะที่ตั้ง

อำเภอศรีเมืองใหม่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดอุบลราชธานี ระยะทางโดยประมาณ 83 กิโลเมตร

1.2 เนื้อที่

อำเภอศรีเมืองใหม่ มีเนื้อที่ประมาณ 1,310 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 818,750 ไร่

1.3 อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอโพธิ์ไทร
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอพิบูลมังสาหาร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอโขงเจียมแม่น้ำโขง(สปป)
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอตระการพืชผล

1.4 ลักษณะภูมิประเทศ/ภูมิอากาศ

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูงลูกฟูก หรือลูกคลื่น พื้นที่ทางเหนือที่ตั้งที่ว่าการอำเภอ เต็มไปด้วยภูเขาสลับซับซ้อนที่ต่อเนื่องจากภูเขาพนมดงเหล็ก ทิศตะวันออกจดอำเภอโขงเจียม และแม่น้ำโขง(สปล) สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย ดินเหนียว และหิน ปรากฏทุ่งหญ้า/ทุ่งนา สลับกับป่าโปร่งโดยทั่วไปพื้นดินกักเก็บน้ำได้ไม่ค่อยดี ในฤดูแล้งจึงมีปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภค และ บริโภค ทั้งคน และ สัตว์เลี้ยง และ พืชเศรษฐกิจอื่นๆ ดินมีปริมาณแร่ธาตุอาหารพืชต่ำพื้นที่ทางด้านเหนือ และ ทางด้านตะวันออก เดิมเคยมีป่าอุดมสมบูรณ์ ทุกวันนี้ถูกรายการบุกรุกแผ้วถาง ทำไร่ ทำนา จนกลายเป็นสภาพป่าเสื่อมโทรม ดินน้ำลำธาร ถูกรายการปรับเปลี่ยนสภาพอย่างมากน่าเป็นห่วง

2. พื้นที่และการใช้ประโยชน์

พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการเกษตรกรรม ได้แก่การเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ การอุตสาหกรรม และ โรงงานแทบจะไม่มี มีโรงสีข้าวขนาดใหญ่ จำนวน 1 แห่ง นอกนั้น เป็นโรงสีข้าวขนาดเล็ก ที่มีอยู่ตามหมู่บ้านต่างๆ

การเพาะปลูกส่วนใหญ่ทำนาข้าว ซึ่งทำกันทุกหมู่บ้าน และแทบทุกครอบครัว การทำไร่ทำสวนก็มีบ้าง แต่ก็ไม่ค่อยทำเป็นล่ำเป็นสัน ปัจจุบันนี้มีรายการปลูกยางพารามากขึ้น หลายรายประสบความสำเร็จ ได้นำผลผลิตออกสู่ตลาด ทำให้มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวเป็นอยู่ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม การทำนาข้าวยังเป็นอาชีพหลัก รายการทั้งอำเภอศรีเมืองใหม่ ประกอบอาชีพทำนาข้าวมากกว่า 95%

การถือครองที่ดิน

รายการศรีเมืองใหม่ มีสภาพการถือครองที่ดิน ดังนี้

1. โฉนดที่ดิน	จำนวน	10,328	แปลง
2. หนังสือรับรองการทำประโยชน์(น.ส.3ก)	จำนวน	10,540	แปลง
3. หนังสือรับรองการทำประโยชน์(น.ส.3)	จำนวน	625	แปลง
4. ใบจอง	จำนวน	2,067	แปลง
5. หนังสือสำคัญที่หลวง(น.ส.ล.)	จำนวน	241	แปลง

3. การปกครอง

อำเภอศรีเมืองใหม่ แบ่งเขตการปกครองตาม พ.ร.บ. ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457

11 ตำบล 121 หมู่บ้าน ตามรายละเอียดในตารางด้านล่างนี้

สถิติจำนวนตำบล หมู่บ้าน และประชากร
อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ณ. เดือน กันยายน 2549

ที่	ตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	ประชากร			จำนวนบ้าน
			ชาย	หญิง	รวม	
1	นาคำ	16	6,238	6,192	12,430	3,163
2	แก้งกอก	7	2,216	2,259	4,475	991
3	เอือดใหญ่	8	1,837	1,861	3,698	894
4	วาริน	11	2,735	2,743	5,478	1,250
5	ลาดควาย	8	2,317	2,296	4,613	1,101
6	สงยาง	15	3,025	3,095	6,120	1,381
7	ตะบ้าย	12	2,125	2,081	4,206	826
8	คำไหล	18	4,787	4,689	9,476	1,985
9	หนามแท่ง	12	3,738	3,579	7,136	1,705
10	นาเลน	7	1,752	1,694	3,446	844
11	ดอนใหญ่	7	2,158	2,170	4,328	937
รวม		121	32,928	32,659	65,586	15,077

4. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี จัดการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. เทศบาลจำนวน 1 เทศบาล คือ เทศบาลตำบลศรีเมืองใหม่

2. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 11 ตำบล ได้แก่

1. องค์การบริหารส่วนตำบลแก้งกอก
2. องค์การบริหารส่วนตำบล คำไหล
3. องค์การบริหารส่วนตำบลดอนใหญ่
4. องค์การบริหารส่วนตำบลตะบ้าย
5. องค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ
6. องค์การบริหารส่วนตำบลนาเลน
7. องค์การบริหารส่วนตำบลวาริน
8. องค์การบริหารส่วนตำบลลาดควาย
9. องค์การบริหารส่วนตำบลสงยาง
10. องค์การบริหารส่วนตำบลหนามแท่ง
11. องค์การบริหารส่วนตำบลเอือดใหญ่

5. การคมนาคม

การคมนาคมติดต่อระหว่างอำเภอศรีเมืองใหม่ กับจังหวัดอุบลราชธานี นิยมใช้เส้นทางคมนาคม 3 เส้นทาง ได้แก่

1. ทางหลวงแผ่นดิน สายอุบลราชธานี-ตระการพืชผลระยะทางประมาณ 85 กิโลเมตร
2. ถนน ร.พ.ช.สายอำเภอศรีเมืองใหม่-อำเภอพิบูลมังสาหาร ระยะทางประมาณ 83 กิโลเมตร
3. ถนน ร.พ.ช.สายอำเภอศรีเมืองใหม่-อำเภอตาลชุมและอำเภอเมืองอุบลราชธานี ระยะทางประมาณ 60 กิโลเมตร

6. การโทรคมนาคมติดต่อสื่อสาร

ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข จำนวน 1 แห่ง

- การบริการติดต่อทางโทรศัพท์สาธารณะ
- การบริการติดต่อทางอินเทอร์เน็ต 3 แห่ง
- หน่วยบริการผู้ใช้ไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัด จำนวน 1 แห่ง
- ประปาระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน
 - การประปาท้องถิ่น จำนวน 1 แห่ง คือการประปาเทศบาลตำบลศรีเมืองใหม่
 - การประปาหมู่บ้าน จำนวน 107 แห่ง

7. แหล่งน้ำอุปโภคบริโภค

● บ่อน้ำบาดาล	จำนวน	514	แห่ง
● บ่อน้ำตื้น	จำนวน	386	แห่ง
● ถังเก็บน้ำ	จำนวน	983	แห่ง
● โถงน้ำขนาดใหญ่	จำนวน	201	แห่ง

8. การรักษาความสงบเรียบร้อย

สถานีตำรวจภูธร/ตำบล 3 แห่ง

1. สถานีตำรวจภูธรอำเภอศรีเมืองใหม่
2. สถานีตำรวจภูธรตำบลเอือดใหญ่
3. สถานีตำรวจภูธรตำบลหนามแท่ง

9. บริการสาธารณสุข

● โรงพยาบาลขนาด 60 เตียง	จำนวน	1	แห่ง
● สำนักงานสาธารณสุข	จำนวน	1	แห่ง
● สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน	16	แห่ง
● หน่วยควบคุมโรคติดต่อโดยแมลง	จำนวน	1	แห่ง
● สถานพยาบาลเอกชน	จำนวน	3	แห่ง
● ร้านขายยาแผนปัจจุบัน	จำนวน	2	แห่ง

10. การศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม

● วัด/ที่พักสงฆ์	จำนวน	109	แห่ง
● สำนักเผยแพร่ศาสนาคริสต์	จำนวน	3	แห่ง
● โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)			
○ เปิดสอนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	จำนวน	47	โรงเรียน
○ เปิดสอนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	จำนวน	7	โรงเรียน
○ เปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	จำนวน	3	โรงเรียน
● ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	จำนวน	1	แห่ง
● โรงเรียนเอกชนเปิดสอนอนุบาลปีที่ 1 ประถมศึกษาปีที่ 6	จำนวน	1	โรงเรียน

11. ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ

● ศูนย์สังกัดกรมการศาสนา	จำนวน	3	แห่ง
● ศูนย์สังกัดพัฒนาชุมชน	จำนวน	3	แห่ง
● ศูนย์เอกชน	จำนวน	1	แห่ง
● โรงเรียนปริยัติธรรม	จำนวน	1	แห่ง 3 แผนก

ได้แก่ แผนกนักธรรม แผนกบาลี และแผนกสามัญศึกษา (ม.1 - ม.6)

12. ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบสูงลูกฟูกหรือลูกคลื่น ทิศตะวันออกติดกับแม่น้ำโขงมีทิวเขาสลับซับซ้อน ที่ต่อเนื่องจากภูเขาพนมดงเหล็ก สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย และดินร่วนปนดินเหนียวและหินปรากฏทุ่งหญ้า สลับป่าโปร่งโดยทั่วไป กักเก็บน้ำได้น้อย มีปริมาณแร่ธาตุอาหารพืชต่ำ

สภาพพื้นที่ทางด้านตะวันออกมีป่าไม้หนาแน่นเป็นบางแห่ง และพื้นที่ป่าบางแห่งถูกรายการบุกรุกแผ้วถางทำไร่ ทำนา ใจจุบันสภาพป่าบางส่วนที่มีสภาพที่ไม่สมบูรณ์

ภูเขา พื้นที่ทางด้านตะวันออกเป็นที่ราบสูงและมีภูเขาสลับซับซ้อนเป็นจำนวนมาก คือ ภูหล่น ภูหลวง ภูปึง และภูจันทร์แดง

แม่น้ำ มีแม่น้ำสำคัญไหลผ่าน คือ แม่น้ำโขง ลำห้วยดงสูง และลำห้วยแดง

13. ภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมมี 3 ฤดู

- ฤดูร้อนเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม
- ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม
- ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์

14. การพาณิชย์

- มีสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ขนาดใหญ่ จำนวน 6 แห่ง
- มีธนาคาร จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- มีสหกรณ์ จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ สหกรณ์การเกษตรอำเภอศรีเมืองใหม่

15. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

15.1 แหล่งน้ำธรรมชาติ

- แม่น้ำโขง เป็นแม่น้ำที่ชาวบ้านดงนา ตำบลหนามแท่ง ที่อาศัยริมแม่น้ำโขง เป็นแหล่งทำมาหากิน ด้านประมงน้ำจืด

- ลำห้วยตุงสูง ไหลผ่านพื้นที่ตำบลตะบ้าย, ตำบลนาคำ, ตำบลแก้งกอก, ตำบลคำไหล และตำบลดอนใหญ่ ไหลลงสู่แม่น้ำมูลที่บ้านตุงสูง อำเภอโขงเจียม

15.2 ทรัพยากรป่าไม้

มีพื้นที่ป่าไม้ที่สำคัญ ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าภูล่น ป่าดงตุงสูง ป่าสุวรรณวาริ ครอบคลุมทางด้านทิศเหนือ เป็นแนวยาวไปจนถึงทิศตะวันออกโดยครอบคลุมพื้นที่ตำบลนาเลน ตำบลหนามแท่ง แต่ปัจจุบันสภาพป่าบางส่วนเสื่อมโทรม เนื่องจากราษฎรเข้าไปบุกรุกทำไร่ ทำนา

15.3 ทรัพยากรดิน

สภาพดินโดยทั่วไป เป็นแหล่งหินลูกรัง คุณภาพดินร่วนปนทราย และดินร่วนปนเหนียวและหินการอุ้มน้ำไม่ดี ปริมาณแร่ธาตุอาหารพืชต่ำ

ภูเขาป่าไม้และแหล่งน้ำ

พื้นที่อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ด้านทิศเหนือและทิศตะวันออก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและป่า มีทุ่งนาสลับบ้างแต่ไม่มากนัก ส่วนพื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกและทิศใต้ไม่มีภูเขาและป่าเลย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนา ราษฎรมีอาชีพทำนาข้าวได้ผลผลิตดี สามารถจำหน่ายเป็นรายได้ดำรงชีวิตได้

ภูเขา

ตำบลหนามแท่ง มีภูเขาและป่าไม้มาก พื้นที่ยาวไปจนถึงแม่น้ำโขง ชายแดนติดต่อกับประเทศสาธารณประชาธิปไตยประชาชนลาว มีภูเขาเป็นที่ทราบกันในหมู่ชาวบ้านดังนี้ คือ ภูปึง ภูพริก ภูจันทร์แดง ภูลา ภูหญ้าป่องน้อย ภูหญ้าป่องใหญ่ ภูลาน ภูสะแนน ภูลอมข้าว ภูสมุย ภูกระบอง ภูโหม่งจั่ว ภูดงนา ภูหลวง ภูคำพร้าว ภูนาขาม ภูผาโหม่ง ภูผักโละ ภูหลังสอง ภูโลง ภูถ้ำพระ ภูคัทธนาม ภูลากพด ภูหนังสือ ภูมาลี ภูถ้ำพระยาเย็น ภูปุด ภูบ่อ ฯลฯ

ตำบลนาเลน พื้นที่เป็นภูเขาและป่าไม้ อันดราบรองลงมาจากตำบลหนามแท่ง มีภูเขาที่รู้จักกันในหมู่ชาวบ้านดังนี้ ภูผักหวาน ภูพระทราย ภูแฝงม้า ภูหมี่เยี่ยม ภูหยวกเลา ภูหลวง ภูผาขี้แร่ ภูหมาจอก ภูหินเหล็กไฟ ภูขาม ภูพระแก้ว ภูลาน ฯลฯ

ตำบลสงยาง พื้นที่เป็นภูเขาและป่าไม้รองลงมาจากตำบลนาเลน ภูเขาที่รู้จักกันทั่วไปคือ ภูล่นเป็นสถานปฐุมวิปัสสนา ของพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต เกจิอาจารย์ผู้เป็นชาวศรีเมืองใหม่ โดยกำเนิดที่บ้านคำบง ตำบลสงยาง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ป่าไม้

ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าภูล่น ป่าตุงสูง ป่าสุวรรณวาริ ป่าดงนาทาม (พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอำเภอโขงเจียม)

แหล่งน้ำ

อำเภอสรีเมืองใหม่ มีแหล่งน้ำใหญ่น้อย เพื่อหล่อเลี้ยงชาวศรีเมืองใหม่ จำนวนหลายแห่งส่วนใหญ่ เรียกว่า “ห้วย” ซึ่งมีน้ำมาก และไหลเชี่ยวในฤดูฝน ในฤดูแล้งบางลำห้วยไม่เหลือน้ำไว้หล่อเลี้ยงตนเองเลย แหล่งน้ำที่สำคัญ มีดังนี้

1. แม่น้ำโขง กั้นอาณาเขตของประเทศไทย และประเทศสาธารณประชาธิปไตยประชาชนลาว ในเขต ตำบลหนามแท่ง บริเวณบ้านดงนา และทุ่งนาตาม
2. ห้วยดงสูง ต้นน้ำจากชุมคำ ในพื้นที่อำเภอกุดข้าวปุ้น ไหลผ่านพื้นที่อำเภอตระการพืชผล ผ่าน อำเภอสรีเมืองใหม่ คือ พื้นที่ตำบลสงยาง ตำบลตะบ้าย ตำบลเอือดใหญ่ ตำบลนาคำตำบลคำไหล ผ่านพื้นที่อำเภอโขงเจียม ไหลลงสู่แม่น้ำมูล
3. ห้วยจันทย์ ต้นน้ำเกิดในพื้นที่ตำบลวาริน ผ่านพื้นที่ตำบลคำไหล ไหลลงสู่ห้วยดงสูง ที่พื้นที่บ้านคำไหล
4. ห้วยพะเนาว์ ต้นกำเนิดในพื้นที่ตำบลวาริน ผ่านพื้นที่ตำบลคำไหล ไหลลงห้วยดงสูงที่พื้นที่บ้าน ดอนน้ำคำ
5. ห้วยสัน ต้นกำเนิดในพื้นที่ตำบลวาริน ไหลผ่านพื้นที่ตำบลแก้งกอก ไหลลงห้วยดงสูงที่บ้านแก้งกอก
6. ห้วยท่าแดง ต้นน้ำเกิดจากตำบลนาเลน ไหลผ่านตำบลนาคำ ไหลลงห้วยดงสูงในพื้นที่ตำบลนาคำ
7. ห้วยสูบ ต้นน้ำเกิดในพื้นที่ภูบ่อ ตำบลนาเลน ไหลผ่านพื้นที่ตำบลนาคำ ไหลลงสู่ห้วยท่าแดง
8. ห้วยแดง ต้นน้ำเกิดจากภูบ่อ ตำบลนาเลน ไหลผ่านพื้นที่ตำบลนาคำ ไหลลงสู่ห้วยท่าแดง
9. ห้วยร่องชุม ต้นกำเนิดในพื้นที่บ้านคำเตย ตำบลนาคำ ไหลลงห้วยท่าแดง ในพื้นที่ตำบลนาคำ
10. ห้วยโส ต้นกำเนิดในตำบลลาดควายไหลผ่านพื้นที่ตำบลนาคำ ไหลลงสู่ห้วยดงสูง
11. ห้วยสะลิง ต้นน้ำเกิดจากภูชี้แร่ ไหลผ่านพื้นที่ตำบลลาดควาย ไหลลงสู่ห้วยท่าแดง
12. ห้วยชะระ ต้นกำเนิดในพื้นที่ตำบลหนามแท่ง ไหลผ่านพื้นที่อำเภอโขงเจียม ที่บ้านทุ่งนาเมือง อำเภอโขงเจียม
13. ห้วยโพธิ์ ต้นน้ำเกิดจากภูมะเขือ บ้านเพนียด ตำบลหนามแท่ง ไหลลงสู่ห้วยชะระ
14. ห้วยทราย ต้นน้ำเกิดในพื้นที่ตำบลหนามแท่ง ไหลลงสู่ห้วยชะระ
15. ห้วยทอย ต้นน้ำเกิดจากภูพระยาเย็น ภูลาดพด ในพื้นที่บ้านนาทอย ตำบลหนามแท่ง ไหลลงสู่ ห้วยทรายในพื้นที่บ้านนาโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม
16. ห้วยสาวสดี อยู่ในพื้นที่บ้านสาวสดี
17. ห้วยนาเลน อยู่บนพื้นที่บ้านนาเลน
18. ห้วยโป่งช้าง ต้นน้ำกำเนิดในพื้นที่ตำบลหนามแท่ง ไหลลงสู่แม่น้ำโขง

ทำเนียบผู้ดำรงตำแหน่งนายอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ลำดับ	ชื่อ - ชื่อสกุล	ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง	
		ตั้งแต่ พ.ศ.	ถึง พ.ศ.
1	ท้าวบุญธิสาร วงศ์เจียม	2454	2457
2	หลวงศรีอาชญา	2457	2458
3	หลวงแก้ว กาญจนะเขต	2458	2480
4	นายหอม พรหมสิงห์	2480	2483
5	ร.ท.เจน บุรานนท์	2483	2487
6	นายเปรม พฤกษจกร	2487	2488
7	นายพล จูทางกูร	2488	2489
8	นายสุพัฒน์ วงศ์วัฒนะ	2489	2490
9	นายปิ่น มีสุข	2490	2491
10	นายสนั่น ชังดานนท์	2491	2493
11	นายเผชญ์ จันทบุณยา	2493	2495
12	นายอุทิศ จันทพิน	2495	2495
13	นายพล ไตรสาร	2495	2503
14	นายสม ศิริรัชตพงษ์	2503	2508
15	ร.ต.กิตติ ประทุมแก้ว	2508	2509
16	นายเสมอศักดิ์ จิตตะยโสธร	2509	2512
17	นายธงชัย ทองเจริญ	2512	2515
18	นายสนั่น เรืองชู	2515	2518
19	นายสยาม ศักดิ์เสริมสุข	2518	2520
20	นายแมนเทพ รัตนโกสุมภ์	2520	2521
21	นายวิชัย ทศนเศรษฐ์	2521	2523
22	นายธีระบุลย์ โปบุคดี	2523	2526
23	นายอดิศร ปวรางกูร	2526	2527
24	ร.ท.พีรพล วิบูลย์ธรรรงค์	2527	2530
25	นายถาวร แก้วคุณ	2530	2531
26	นายส่งศักดิ์ สาธุภาค	2531	2533
27	นายสุรพล สายพันธ์	2533	2537
28	นายจรูญ น้อยบัวทิพย์	2537	2539
29	นายศานิต จีรวัดนานนท์	2539	2543
30	นายชาญณรงค์ ชลการ	2543	ปัจจุบัน

กำหนดผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้า
 สภาตำรวจภูธรอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ลำดับ	ชื่อ - ชื่อสกุล		ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง	
			ตั้งแต่ พ.ศ.	ถึง พ.ศ.
1	พ.ต.ต.สมศักดิ์ ไวกุล	ผู้บังคับกอง	2500	2507
2	พ.ต.ท.สมศักดิ์ พิมพ์เลิศ	ผู้บังคับกอง	2507	2509
3	พ.ต.ท.ชุบ สุขสมบูรณ์	ผู้บังคับกอง	2509	2512
4	พ.ต.ต.พยุ่ง สุขศรี	ผู้บังคับกอง	2512	2516
5	พ.ต.ต.ยงยศ เสนาลักษณ์	ผู้บังคับกอง	2516	2518
6	พ.ต.ต.อานัติ ชามาตย์	ผู้บังคับกอง	2518	2522
7	ร.ต.อ.พูลเกียรติ ไชยโชค	สารวัตรใหญ่	2522	2522
8	พ.ต.ท.ชัยรัตน์ เพชรช่อ	สารวัตรใหญ่	2522	2523
9	พ.ต.ท.อุทิศ ผกาขยาย	สารวัตรใหญ่	2523	2524
10	พ.ต.ท.สุทัศน์ แหม่มประสิทธิ์	สารวัตรใหญ่	2524	2525
11	พ.ต.ท.ประมวล วรรณโกวิท	สารวัตรใหญ่	2525	2528
12	พ.ต.ท.ร่ำพึง แดงบำรุง	สารวัตรใหญ่	2526	2529
13	พ.ต.ท.วิชัย โภกศิริ	สารวัตรใหญ่	2529	2532
14	พ.ต.ท.วันชาติ สุริยะ	สารวัตรใหญ่	2532	2534
15	พ.ต.ท.จิรายุส กฤษณะภักดี	สารวัตรใหญ่	2534	2537
16	พ.ต.ท.จิรายุส กฤษณะภักดี	รองผู้กำกับการ	2537	2539
17	พ.ต.ท.อาจ ศิริโกภาสมบูรณ์	รองผู้กำกับการ	2539	2540
18	พ.ต.ท.สมาน อภิบาลเกียรติ	รองผู้กำกับการ	2540	2541
19	พ.ต.ท.วีระพันธ์ สกุลไทย	รองผู้กำกับการ	2541	2543
20	พ.ต.ท.สมพงษ์ สีนรัมย์	รองผู้กำกับการ	2543	2545
21	พ.ต.ท.รณชัย กรองยุทธ	รองผู้กำกับการ	2545	2545
22	พ.ต.ท.รณชัย กรองยุทธ	ผู้กำกับการ	2545	2547
23	พ.ต.อ.บวรไชย ไชยสัตย์	ผู้กำกับการ	2547	2548
24	พ.ต.อ.เอื้อ บุญกระพือ	ผู้กำกับการ	2548	2549
25	พ.ต.อ.พัชระ จันทบาล	ผู้กำกับการ	2549	ปัจจุบัน

เทศบาลตำบลศรีเมืองใหม่

เทศบาลตำบลศรีเมืองใหม่ อยู่ในเขตปกครองของอำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ได้รับการจัดตั้งเป็นเทศบาลตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 116 ตอนที่ 9 ก ลงวันที่ 24 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 และราชกฤษฎีกา เล่มที่ 118 ตอนที่ 67 ก ลงวันที่ 21 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2544 มีพื้นที่ 6.00 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,750 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ในเขตตำบลนาคำ จำนวน 5 หมู่บ้าน ได้แก่

1. บ้านศรีเมืองใหม่	หมู่ที่ 2	ตำบลนาคำ
2. บ้านดอนโป่ง	หมู่ที่ 3	ตำบลนาคำ
3. บ้านนาเวียง	หมู่ที่ 7	ตำบลนาคำ
4. บ้านนาเอือด	หมู่ที่ 8	ตำบลนาคำ
5. บ้านศรีเมืองใหม่	หมู่ที่ 15	ตำบลนาคำ

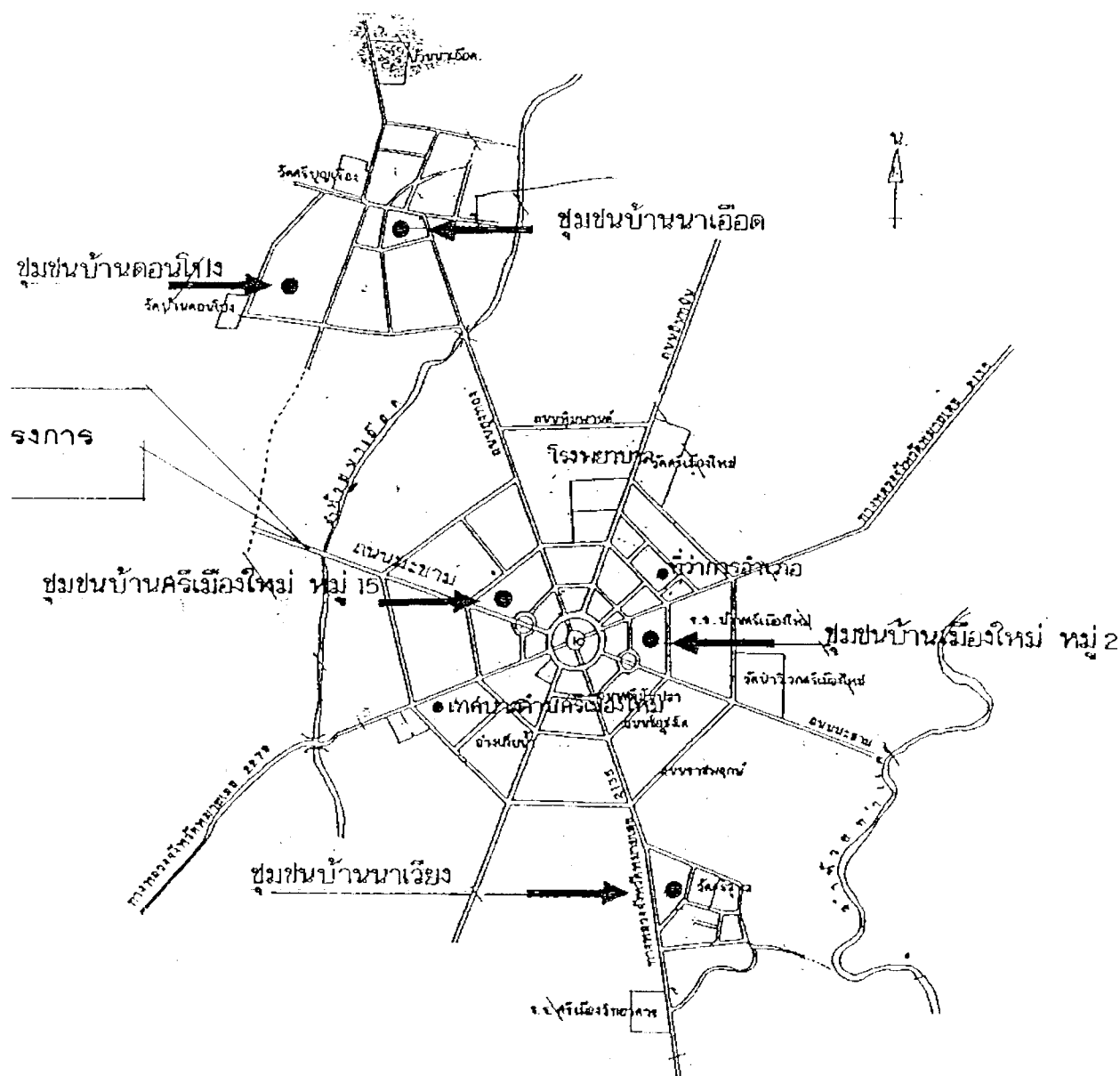
ลักษณะผังเมืองบ้านศรีเมืองใหม่ ร้านค้าและหน่วยงานสำคัญ มีผังเมืองเป็นรูป “โยแฉงมุม” มีวงกลมศรีไตรสาร เป็นศูนย์กลางเมือง วงกลมนี้มีพื้นที่ 9 ไร่ 2 งาน 85 ตารางวา มีเสาธงชาติไทยสร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก สูง 32 เมตร ตั้งตระหง่านอยู่ใจกลางวงกลม

เป็นจุดรวมน้ำใจคนศรีเมืองใหม่ทุกคน ปัจจุบันนี้ เทศบาลตำบลศรีเมืองใหม่ ได้พัฒนาให้เป็น “สวนสุขภาพ” เป็น “ปอดของชุมชน”

รายนามนายกเทศมนตรีตำบลศรีเมืองใหม่

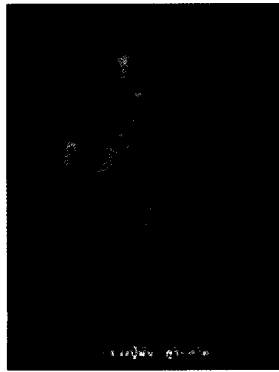
ลำดับ	ชื่อ - ชื่อสกุล	ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง	
		ตั้งแต่ พ.ศ.	ถึง พ.ศ.
1	นายวิทยา จันทวีศิริรัตน์	2542	2543
2	นางสุกัญญา สันทรัพย์แสงสุวรรณ	2543	2545
3	นายสมยศ เส่งตระกูล	2545	2547
4	นายรัชชัย รุ่งเรืองชัยทอง	2547	ปัจจุบัน

แผนผังเขตเทศบาลตำบลศรีเมืองใหม่
ตำบลนาคำ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

บุคคลสำคัญ

หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต

1. ประวัติโดยสังเขป

หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต เกิดวันพฤหัสบดี เดือนยี่ ปีมะแม ตรงกับ วันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2413 ที่บ้านคำบง ตำบลสงยาง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี เกิดในสกุลแก่นแก้ว มีนายคำด้วง เป็นบิดา และนางจันทร์ เป็นมารดา

ท่านมีพี่น้องร่วมท้องเดียวกัน 9 คน ท่านเป็นคนหัวปี บุตร 6 คน ตายเสียแต่ยังเล็ก ยังเหลือน้องสาว 2 คน คนสุดท้อง ชื่อหวัน จำปาศิลป์ ท่านเป็นคนร่างเล็ก ผิวขาวแดง แข็งแรงว่องไว สติปัญญาดี มาตั้งแต่เกิดฉลาดเป็นผู้วางนอนสอนง่ายในทางที่ถูก ไม่ยอมทำตามในทางที่ผิด

2. การบรรพชาอุปสมบท

เมื่อท่านอายุได้ 15 ปี พ.ศ. 2428 ได้บรรพชาเป็นสามเณรในสำนักวัดบ้านคำบง ตำบลสงยาง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี ใครเป็นบรรพชาอาจารย์ไม่ปรากฏ ครั้นได้บวชแล้วได้ศึกษาความรู้ทางพระศาสนา มีสวดมนต์และสูตรต่างๆ ในสำนักบรรพชาจารย์ จดจำได้รวดเร็ว อาจารย์เมตตาปราณีมาก เพราะเอาใจใส่การเล่าเรียนดีประพฤติปฏิบัติเรียบร้อย เป็นที่ไว้วางใจได้ เมื่ออายุได้ 17 ปี บิดาได้ขอร้องให้ลาสิกขาเพื่อช่วยเหลือการงานทางบ้าน ท่านได้ลาสิกขาออกไปช่วยงานของบิดา มารดาเต็มความสามารถ

เมื่อลาสิกขาไปแล้ว ยังคิดที่จะบวชอีกอยู่เสมอไม่เคยลืม คงเป็นเพราะมีอุปนิสัยในทางบวชมาแต่ก่อน อย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่ง เพราะจิตใจในคำสั่งของยายไม่เคยลืม “เจ้าต้องบวชให้ยาย เพราะยายก็ได้เลี้ยงจ้ายาก” คำสั่งของยายนี้คอยสกดใจอยู่เสมอ

ครั้นเมื่ออายุได้ 22 ปี ท่านเล่าว่ามีความอยากบวชเป็นกำลัง จึงอำลาบิดามารดาบวช ท่านทั้งสองก็อนุญาติตามประสงค์ ท่านได้อุปสมบทกรรมเป็นพระภิกษุภาวะในพระพุทธศาสนา ที่วัดศรีทอง โดยมีพระอริยภิกขุ (ธมมรณจิต อ่อน) เป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูสีทา ชยเสโน เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระครูประจักษ์อุบลคุณ (สุ่ย) เป็นพระอนุสาวนาจารย์ เมื่อวันที่ 12 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2436 พระอุปัชฌาย์ จنانนามมกลีหว่า ภูริทตฺโต เสร็จอุปสมบทแล้วได้กลับมาสำนัก ศึกษาวิปัสสนา กับพระอาจารย์เสาร์ กนตสีโล ณ วัดเลียบ ต่อไป

3. วิทยฐานะ

ท่านได้เรียนอักษรขอม อักษรธรรม อักษรไทยน้อย และหนังสือไทย ที่วัดบ้านคำบง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่ออุปสมบทเป็นพระภิกษุแล้วได้ศึกษาพระปริยัติธรรมที่วัดศรีทอง ศึกษาวิปัสสนากับ พระอาจารย์เสาร์ กนตสีโล และเดินทางเข้ากรุงเทพฯ ศึกษาวิปัสสนาและการปฏิบัติจิตภาวนากับพระอุบาลี ญาณปมาจารย์ (จันทร์ สิริจันโท) เมื่อเดินทางกลับอุบลราชธานีแล้ว ท่านได้เดินทางตรวจหาความวิเวก ปฏิบัติธรรมไปในที่ต่างๆ ในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน ท่านได้ถือปฏิบัติตรงกวัตรเป็นประจำ 4 ข้อ คือ

1. นุ่งห่มผ้าบังสุกุลเป็นวัตร
2. บิณฑบาตเป็นวัตร
3. จันอาหารในบาตรเป็นวัตร
4. จันอาหารครึ่งเดียวเป็นวัตร

หลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ถือปฏิบัติทางวิปัสสนาอย่างเคร่งครัด เป็นพระเถระที่พูดน้อย ถือปฏิบัติเป็นใหญ่ ศิษย์ทั้งหลายได้ดูและสังเกตการณ์ปฏิบัติของท่านเป็นตัวอย่างแล้วนำมาปฏิบัติ ศิษย์ของท่านมีจำนวนมากมาย ทั้งพระอาจารย์ชาด้วย วิธีการปฏิบัติวิปัสสนาของท่านได้รับการยอมรับนับถือจากพระสงฆ์วิปัสสนาโดยทั่วไป

4. การมรณภาพ

เมื่อท่านอายุได้ 80 ปี 56 พรรษา เริ่มอาพาธ ได้พักรักษาตัวอยู่ที่วัดป่าสุทธาวาส จังหวัดสกลนคร และถึงแก่มรณภาพ เมื่อวันที่ 11 เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2492 เวลา 02.23 น.

นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา

1. ประวัติโดยสังเขป

นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา (ชื่อเดิม นายสงคราม) เกิดเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2479 ที่บ้านดอนใหญ่ ตำบลดอนใหญ่ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

บิดา ชื่อ นายสุขุม จันทรุกขา มารดา ชื่อ นางแดง จันทรุกขา

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 270 ถนนยางทอง เทศบาลตำบลศรีเมืองใหม่ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ 34250 โทรศัพท์ 0 4539 9076, 08 1939 9560

2. ประวัติการศึกษา

ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอุบลวิทยากร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อปี พ.ศ. 2490

ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุบลวิทยากร(วัดมณีวนาราม) อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อปี พ.ศ. 2496

ได้รับปริญญาหมาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดนตรีศึกษา จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เมื่อปีการศึกษา 2545

3. ประวัติการทำงาน

3.1 ครูโรงเรียนเอกชน โรงเรียนอุบลวิทยากร พ.ศ. 2498- 2500

3.2 ประพันธ์เพลง ตั้งแต่ พ.ศ. 2510 - ปัจจุบัน ในนาม พงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา

3.3 พากย์ภาพยนตร์ ในนาม “เทพสงคราม” ตั้งแต่ พ.ศ. 2502 - 2512

3.4 เขียนบทละครวิทยุ เล่นละครวิทยุ ให้กับคณะมิตรมงคล ของครูสวัสดิ์ ไซนันท์ พ.ศ. 2502

3.5 สร้างภาพยนตร์ กำกับภาพยนตร์ และเขียนบทภาพยนตร์ เรื่อง มนต์รักลำน้ำพอง, กองข้าวน้อยแม่ พ.ศ. 2519 - 2523

- 3.6 กำกับภาพยนตร์และเขียนบทภาพยนตร์ เรื่อง มนต์รักแม่น้ำมูล, มนต์รักลูกทุ่ง
- 3.7 เป็นนักโหราศาสตร์ (หมอดู) ในนาม “ธนวัฒน์” พ.ศ. 2502 - ปัจจุบัน
- 3.8 นักแสดงภาพยนตร์ เรื่องฟ้าสาบที่ฝั่งโขง
- 3.9 ประธานชมรม “ศรีเมืองใหม่รวมน้ำใจเอื้ออาทร” พ.ศ. 2538- ปัจจุบัน
- 3.10 ผู้ก่อตั้ง “ลานบ้านลานธรรม” พ.ศ. 2540 - ปัจจุบัน
- 3.11 ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนศรีเมืองวิทยาคาร อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ. 2540 - 2542
- 3.12 กรรมการตัดสินการประกวดร้องเพลงระดับต่างๆ ทั้งระดับท้องถิ่น และระดับภูมิภาค
- 3.13 นักร้องเพลงธรรมะ ในนาม “เต๋า ธุติธรรม” พ.ศ. 2540 - ปัจจุบัน
- 3.14 กรรมการตัดสินการประกวดลำหมอลำซิ่ง ซึ่งด้วยพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พ.ศ. 2545
- 3.15 กรรมการบริหารสภาวัฒนธรรม จังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2546
- 3.16 กรรมการจัดงาน จัณิทรศการส่งเสริมพระพุทธศาสนา เนื่องในวันวิสาขบูชา ณ บริเวณท้องสนามหลวง กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ พ.ศ. 2546 - ปัจจุบัน
- 3.17 ได้รับการยกย่องให้เป็น “ครูภูมิปัญญาไทย” รุ่นที่ 4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปี พ.ศ. 2548
- 3.18 ผู้สูงอายุดีเด่น จังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2548

4. ประวัติการสร้างสรรค์ผลงาน

ครูพงษ์ศักดิ์ จันทรภูษา เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญสูงยิ่งในการประพันธ์บทเพลงที่สะท้อนถึงวิถีชีวิตของชนบทท้องถื่นด้วยภาษาและท่วงทำนองที่ไพเราะกินใจ ปลุกจิตสำนึกการรักแผ่นดินเกิดให้แก่ประชาชนผ่านบทเพลงที่มีคุณค่าต่อชีวิต สังคม และแผ่นดิน โดยได้ประพันธ์ จนได้สมญานามว่า “กิตติวีรลูกทุ่งแห่งลุ่มน้ำมูล” ได้ประพันธ์เพลงให้นักร้องนำไปร้องเผยแพร่ไม่น้อยกว่า 700 เพลง เพลงแรกที่ได้รับการบันทึกเสียง ได้แก่ เพลง “ดาวบ้านนา” ขับร้องโดย ไพรวลัย ลูกเพชร

มีผลงานการประพันธ์เพลงที่ได้รับความนิยมในระดับชาติ หลายเพลง เช่น สาละวันรำวง, สาวชุมแพ, ตะวันอรอนที่หนองหาน, รักข้าวหนามลม, หุ่นรัก, สาวอุบลอรัก, อีสานบ้านเฮา, รรรักที่ต้นกระโดน, ผ่าน บ.ข.ส., ดอกจานบาน ฯลฯ ซึ่งเพลงเหล่านี้ได้สร้างนักร้องดังระดับประเทศ เช่น ไพรวลัย ลูกเพชร, ศรีภีร์, ศรีประจวบ, รุ่งเพชร, เมล็ดสังข์, สันติ, สมมาตรย์, ปาพจน์, เพชรสุพรรณ เป็นต้น

5. เกียรติคุณที่ได้รับ

พ.ศ. 2523	รางวัลสุพรรณหงษ์ทองคำ ประเภทผู้ประพันธ์เพลงยอดเยี่ยม เรื่อง “ก่องข้าวน้อยฆ่าแม่” จากสมาคมภาพยนตร์ไทยฯ
พ.ศ. 2534	รางวัลเพลงลูกทุ่งดีเด่น “กึ่งศตวรรษลูกทุ่งไทย” จากเพลง สาละวันรำวง จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
พ.ศ. 2537	รางวัลเพลงลูกทุ่งดีเด่นส่งเสริมวัฒนธรรมไทย งานกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่ง สืบสานคุณค่าวัฒนธรรมไทย จากเพลงสาละวันรำวง

- พ.ศ. 2544 ศิลปินดีเด่น สาขาศิลปะการแสดง(ประพันธ์เพลง) ของจังหวัดอุบลราชธานี
จากคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- พ.ศ. 2546 ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาคดนตรี (การแต่งเพลง)
จากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- พ.ศ. 2548 ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 4 ด้านภาษาและวรรณกรรม
จากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

นายหุสอย ประดับศรี

1. ประวัติโดยสังเขป

นายหุสอย ประดับศรี เกิดวันที่ 11 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2482 ที่บ้านโนนหนองบัว ตำบลคอนใหญ่ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

บิดาชื่อ นายกาบ ประดับศรี มารดา ชื่อ นางคำสี ประดับศรี

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 1 บ้านโนนหนองบัว ตำบลคอนใหญ่ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี
รหัสไปรษณีย์ 34250 โทรศัพท์ 0 4534 5012, 08 5041 9891

2. ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2495 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโนนหนองบัว ตำบลคอนใหญ่ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

พ.ศ. 2496 สอบได้นักธรรมชั้นโท

พ.ศ. 2500 สำเร็จการศึกษาวชิรวิทยากรณ์ สำนักเรียนวัดศรีมงคล บ้านโนนม่วง ตำบลวาริน อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

3. ประวัติการทำงาน

1. เมื่อ พ.ศ. 2522 รับราชการเป็นนักการภารโรง โรงเรียนบ้านโนนหนองบัว ตำบลคอนใหญ่ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

2. ขณะที่ทำหน้าที่เป็นนักการภารโรงอยู่นั้น ได้ทำหน้าที่เป็นครูสอนดนตรี และตั้งวงโปงลางของโรงเรียนบ้านโนนหนองบัว พร้อมทั้งยังเป็นครูสอนดนตรีพื้นเมืองหลายชนิด ได้แก่ แคน โปงลาง โหวด พิณ นอกจากนี้ยังมีความชำนาญพิเศษ คือ การตีโปงลาง การทำแคน และเป็นช่างรับซ่อมแคน

3. ได้รับการคัดเลือกเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 สมัย
4. เป็นประธานกลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตร อำเภอศรีเมืองใหม่
5. เป็นคณะกรรมการประกวดเป่าแคนขององค์การบริหารส่วนตำบลคอนใหญ่
6. วิทยากรการสอนดนตรีพื้นเมืองของโรงเรียนศรีเมืองวิทยาคาร

4. เกียรติประวัติ

นายหนูสอน ประดับศรี เป็นผู้มีความสามารถสูง ถือเป็นศิลปินพื้นบ้านอีสานอย่างแท้จริง มีความสามารถเล่นดนตรีพื้นบ้านอีสานได้เกือบทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นโปงลาง พิณ แคน เป็นวิทยากรภายนอก สอนการเล่นดนตรีให้นักเรียน โรงเรียนใกล้บ้าน และเป็นครูสอนดนตรีพื้นบ้านแก่กลุ่มชุมชน ทั้งในอำเภอ และต่างอำเภอ โดยเฉพาะแคน นอกจากจะเป่าแคนได้ไพเราะจนได้รับรางวัลแล้ว ยังสามารถผลิตแคนเทียบเสียงตามตัวโน้ตสากลได้ จนเป็นที่ยอมรับ ที่รู้จักของประชาชนทั่วไป จนรางวัลที่ได้รับ ดังนี้

พ.ศ. 2549 ศิลปินพื้นบ้านอีสาน สาขาดนตรีพื้นบ้าน(หมอลำแคน) จากสถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นายเหรียญชัย วิลามาศ

1. ประวัติโดยสังเขป

นายเหรียญชัย วิลามาศ เกิดวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2492 ที่บ้านนาเกลือ ตำบลขามเปี้ย อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี ปัจจุบันอายุ 58 ปี

บิดา ชื่อ นายไมตรี วิลามาศ มารดา ต่อมา มารดาได้อพยพ พานายเหรียญชัย ไปอาศัยอยู่กับน้องชาย (น้องชายนางบุญเถิง) ที่บ้านค่านกเป่า

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 25/1 หมู่ที่ 5 บ้านปอขี้ตุ่น ตำบลเอือดใหญ่ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ 34250

2. ประวัติการศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านค่านกเป่า อำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นเด็กที่เรียนดี จำเก่ง สอบได้ที่ 1 ตลอดระยะเวลา 4 ปี จนได้รับคำยกย่องชมเชยจากครู แต่เนื่องจากฐานะยากจนจึงไม่ได้เรียนต่อ

ปี พ.ศ. 2514 ได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ ที่วัดราชประดิษฐ์ บ้านกระเดียน ตำบลตากแดด อำเภอดงหลวง จังหวัดอุบลราชธานี เป็นเวลา 1 พรรษา ได้พากเพียรเรียน ความรู้ฝ่ายธรรม จากเจ้าอธิการประสาร อติสาโร ซึ่งมีศักดิ์เป็นลุง เมื่อลาสิกขา ก็ได้ประพันธ์กลอนลำ

3. ประวัติการทำงาน

อายุ 12 ปี ฝึกเรียนกลอนลำและพากย์หนังประโมทัยด้วยตนเอง อาศัยเป็นตัวรับและการพากย์หนังใหญ่เป็นพื้นฐาน เพื่อหาเลี้ยงชีพ แต่ยังไม่ค่อยมีผลงาน

อายุ 14 ปี มารดาถึงแก่กรรม ในช่วงนี้ต้องอาศัยความสามารถช่วยเหลือตัวเองเดินทางประพันธ์กลอนลำขายตามหมู่บ้าน และพากย์หนังประโมทัย เพื่อเลี้ยงชีพ

ปี พ.ศ. 2514 ได้ย้ายมาพักอยู่ที่บ้านคอน ตำบลตากแดด อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี ได้ประพันธ์กลอนลำคู่ กลอนลำหมู่ ลำเรื่องต่อกลอน และกลอนลำเพลิน เป็นครูฝึกสอนลีลาการแสดง การลำประพันธ์กลอนลำให้แก่หมอลำและคณะหมอลำ จนโด่งดังเป็นที่รู้จักของแฟนหมอลำ ดังนี้

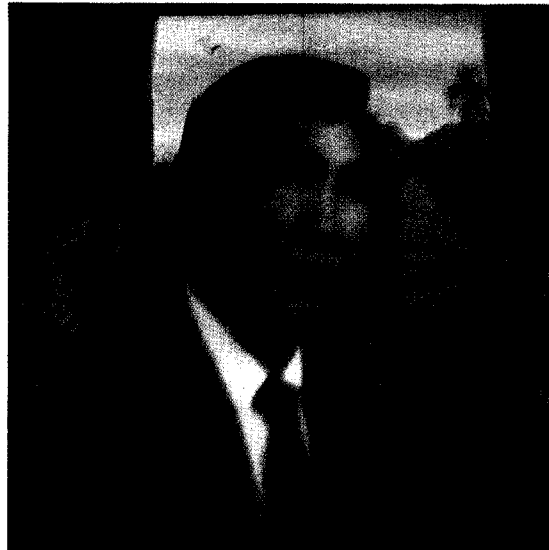
- หมอลำคณะ “ส.สาครศิลป์”
- นายเกษตร อินทนาม (สรเพชร ศรีอุบล) พระเอกหมอลำ คณะ ส.สาครศิลป์
- นายจำลอง รุ่งเรือง พระเอกหมอลำ คณะพายุเมืองอุบล (ดาวสัมพันธ์)
- นางบุญเวิน บุญจพร และนางทองจิต ที่รวม นางเอกหมอลำคณะเพชรกายสิทธิ์
- นางนารี คำมี หมอลำคู่ คณะ พ.พัฒนดาวรุ่ง บ้านคอน ตำบลตากแดด อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี

4. เกียรติประวัติและผลงานด้านศิลปวัฒนธรรม

นายเหรียญชัย วิลามาศ เป็นผู้ที่มีความสามารถสูงในการประพันธ์กลอนลำ ที่สามารถสะท้อนถึงชีวิตของชนในท้องถิ่น ด้วยภาษาที่สามารถสื่อสาร มองเห็นภาพที่ทำให้ย้อนรำลึกถึงอดีต นอกจากนั้น ยังเป็นครูสอนการแสดงหมอลำแก่หมอลำหลายคน สามารถแต่งกลอนสดๆ ได้ในเวลาอันสั้น ได้พื้นที่เพียงแค่นอกทรายละเอียด เนื้อหาสาระที่ต้องการ เหตุการณ์

นอกจากการประพันธ์กลอนลำให้หมอลำดัง ๆ แล้ว ความสามารถพิเศษที่เป็นที่ประจักษ์ของประชาชน คือ การแสดงหนังประโมทัย เป็นทั้งผู้จับภาพ และพากย์คนเดียว ดังผลงานที่ปรากฏ ดังนี้

พ.ศ. 2518	ชนะเลิศการประกวดแต่งกลอนลำรณรงค์การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่โรงเรียนมัธยมตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2520	พากย์หนังประโมทัย(ทั้งพากย์และจับภาพเพียงคนเดียว) แสดงที่ทุ่งศรีเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ประชันกับมหรสพ ต่างๆ ดังนี้ - ลิเกชื่อดัง คณะอมิตรเมืองราช จังหวัดนครราชสีมา - ปัญญาพรภาพยนตร์ - หมอลำหมู่คณะหงส์ฟ้ามหาราช - วงดนตรีจากมณฑลทหารบกที่ ๖ ผลปรากฏว่ามีท่านผู้ชมให้กำลังใจชมการแสดงอย่างมากมาย
พ.ศ. 2522	ประชันหนังประโมทัยกับภาพยนตร์บริการร่วมโพธิ์ทอง ที่บ้านนาโพธิ์ อำเภอนุชนอก ปรากฏว่า ผู้ชมให้กำลังใจ ชมการแสดงมากกว่าภาพยนตร์
พ.ศ. 2523	บริษัทสร้างภาพยนตร์ดวงกมลมหรสพ ดัดด่อนำผลการแสดงหนังประโมทัย เข้าฉายในภาพยนตร์ เรื่อง ลูกแม่มูล ถ่ายทำที่วัดโขงเจียม อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2528	ได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดแต่งกลอนลำในหัวข้อ “กลอนลำครูประถมศึกษา” ที่อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2539	ได้รับการคัดเลือกเป็นศิลปินดีเด่น สาขาศิลปะการแสดง จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2544	เป็นรองประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอื้อคิใหญ่พิทย อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. 2547	เป็นประธานสภาวัฒนธรรมตำบลเอื้อคิใหญ่ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี

ศรีเพชร ศรีอุบล

1. ประวัติโดยสังเขป

ศรีเพชร ศรีอุบล ชื่อจริง นายเกษร อินทนาม เกิดวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2494 ที่บ้านดอน หมู่ที่ 3 ตำบลตากแดด อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี

บิดาชื่อ นายสา อินทนาม มารดา ชื่อ นางลุน อินทนาม

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 113 บ้านฟ้าห่วน หมู่ที่ 13 ตำบลนาคำ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี รหัสไปรษณีย์ 34250 โทรศัพท์ 0 4539 9665, 08 1073 7106

2. ประวัติการศึกษา

ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านดอน ตำบลตากแดด อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี

3. ประวัติการเข้าร่วมการศิลป์

พ.ศ. 2500 - 2510 ได้ไปฝึกหมอลำกับพ่อใหญ่สาคร อานนท์ หัวหน้าคณะหมอลำ “ส.สาครศิลป์” บ้านดอนโก่ และได้แสดงเป็นพระเอกหมอลำ

พ.ศ. 2511 - 2518 ออกเดินสายไปแสดงหมอลำยังประเทศประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยได้ตระเวนไปลำตามเมืองต่างๆ ดังนี้ เมืองเวียงจันทน์ เมืองสุวรรณเขต เมืองกงเซโดน เมืองปากเซ เมืองปากซ่อง เมืองหรีผี เมืองมนละปาโมก เมืองโขงจื๋นาก เมืองอัตปือ - สาละวัน เมืองนครเพ็ง

พ.ศ. 2519 - 2523 พระเอกหมอลำเรื่องต่อกลอน “คณะยอดมณฑุเพชร” จังหวัดมหาสารคาม

พ.ศ. 2524 - 2529 พระเอกหมอลำ “คณะอุบลพัฒนา” จังหวัดขอนแก่น มีอังคณา คุณไชยเป็นนางเอก คณะลำเรื่องนางนกรกระยางขาว มีพ่อใหญ่อำพร สง่าจิตร เป็นหัวหน้าคณะ

- พ.ศ. 2530 - 2536 พระเอกหมอลำ “คณะเพชรกายสิทธิ์” บ้านกอก อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี มีคุณพ่อทองกลุ่ด ฉลาดเยี่ยม เป็นหัวหน้าคณะ
- พ.ศ. 2537 - ปัจจุบัน ตั้งวงหมอลำ ในนาม “ศรเพชร ศรีอุบล” โดยมีการพัฒนางวงหมอลำ ตามลำดับ
- พ.ศ. 2543 - 2547 พัฒนางวงหมอลำ เป็นวงหมอลำซิ่ง ตามสมัยนิยมของท้องถิ่น
- พ.ศ. 2547 - ปัจจุบัน ปรับเปลี่ยน เป็นหมอลำกลอน

4. ผลงานและเกียรติประวัติ

ศรเพชร ศรีอุบล ถือเป็นผู้ที่มีความอัจฉริยะในการประพันธ์กลอนลำ และมีพรสวรรค์ด้านการลำ ไม่ว่าจะเป็นการลำกลอน ลำเรื่องต่อกลอน ลำซิ่ง ทั้งยังมีรูปร่างหน้าตาหล่อเป็นทุน ดังเป็นที่ประจักษ์

เมื่อเข้าสู่วงการหมอลำได้รับบทบาทให้เป็นพระเอกหมอลำ และสามารถแสดงตามบทบาทที่ได้รับมอบหมายสมจริง สมจริง ทั้งการแสดง และลำประทับใจแก่แฟน ๆ หมอลำการประพันธ์กลอนลำ สามารถประพันธ์กลอนลำให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของท้องถิ่น เหตุการณ์ ศรเพชร ศรีอุบล ได้ประพันธ์กลอนลำด้วยตนเอง ไม่น้อยกว่า 500 กลอน เป็นที่นิยมของแฟนหมอลำ จนเป็นที่ปรากฏ ได้รับรางวัลเป็นและบันทึกแผ่น ดังนี้

- พ.ศ. 2542 สหพันธ์สมาคมหมอลำแห่งประเทศไทย ได้ยกย่องให้เป็นผู้ฟื้นฟูร่วมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย สาขาการแสดงพื้นบ้าน
- พ.ศ. 2528 ได้รับรางวัล “แคนทองคำ” งานผูกเสี่ยวไหมไทย ของจังหวัดขอนแก่น
- พ.ศ. 2541 ได้รับรางวัลโล่ชนะเลิศ “หมอลำเรื่องต่อกลอน” งานกาชาด จังหวัดอุบลราชธานี
- พ.ศ. 2543 ได้รับรางวัลโล่รางวัลชนะเลิศ “หมอลำซิ่ง” จากผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี
- จากการประชันกัน จำนวน 50 คณะ ณ แก่งสะพือ อำเภอพิบูลย์มังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี

ศรเพชร ศรีอุบล เป็นผู้ที่มีความสามารถสูงในการประพันธ์แต่งกลอนลำด้วยตนเอง ไม่น้อยกว่า 500 กลอน เป็นที่นิยมของแฟนหมอลำ จนเป็นที่ปรากฏ และบันทึกแผ่น ดังนี้

- ชุดลำเพลินจีบสาวแม่คำ	จำนวน	12	กลอนลำ
- ชุดศรเพชรขอแรงใจ	จำนวน	12	กลอนลำ
- ชุดสัญญารักสาวลานมัน	จำนวน	12	กลอนลำ
- ชุดลำซิ่งแก่งสะพือ	จำนวน	12	กลอนลำ
- ชุดพระเวส ลาไพร	จำนวน	12	กลอนลำ

บุณดา เมืองใหม่

1. ประวัติโดยสังเขป

บุณดา เมืองใหม่ หรือ กิ๊ก ชื่อจริง นางสาวจำปี ขนทรัพย์ เกิดวันที่ 11 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2524 ที่บ้านเลขที่ 87 หมู่ที่ 2 ตำบลนาเลน อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นบุตรของนางพัน และนายสมบุรณ์ มีพี่น้อง 7 คน บุณดา เมืองใหม่ เป็นลูกคนสุดท้อง

ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 140 หมู่ที่ 2 ตำบลนาเลน อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี และได้เดินทางไป-มา ที่บ้านเกิด - บริษัทซัวร์ออดิโอ กรุงเทพมหานคร

2. ประวัติการศึกษา

ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านนาเลน ตำบลนาเลน อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนที่โรงเรียนวัดไผ่ตัน เขตกรุงเทพมหานคร

3. การเข้าสู่วงการศิลปินนักร้อง

- พ.ศ. 2533 - 2536 เป็นนางเครื่องวงดนตรีหมอลำ “คณะเฉลิมพลมาลาคำ” โดยการชักชวนของพี่สาว ซึ่งเป็นนักร้องประจำวงอยู่ก่อนแล้ว
- พ.ศ. 2537 ทำงานที่กรุงเทพมหานคร
- พ.ศ. 2537 - 2538 พนักงานขายผ้า ที่จังหวัดอุดรธานี กับพี่สาว ปลายปี พ.ศ. 2538 ได้มีพนักงานประจำวงดนตรี ศิริพร อำไพพงษ์ มาซื้อผ้าไปตัดชุดและได้ชักชวนไปอยู่ด้วย
- พ.ศ. 2538 - 2540 พี่สาวได้อนุญาตให้ไปอยู่กับวงดนตรี มนต์สิทธิ์ คำสร้อย เป็นนางเครื่องและนักร้องประจำวง ซึ่งขณะนั้น เพลง “ขายควายช่วยแม่” ของมนต์สิทธิ์ คำสร้อย กำลังเป็นที่นิยมของแฟนเพลง

4. ผลงานที่ปรากฏต่อสาธารณชน

บุญตา เมืองใหม่ เป็นผู้ที่มีความสามารถสูงยิ่งในการร้องเพลง มีพรสวรรค์ด้านเสียงเพลง เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รูปร่างหน้าตาสวย เสียงดีแม้จะร้องเสียงสดๆ โดยไม่ต้องอาศัยเทคโนโลยีเข้าช่วย เพลงแรกที่ได้รับการบันทึก ดังนี้

พ.ศ. 2540 ได้บันทึกแผ่น เพลงชุดรวม มอเตอร์ไซด์นั่งสั้น, จดหมายฉบับสุดท้ายได้บันทึกเพลง ชุดที่ 1 “ชุดสุดเหว” มีเพลงที่เป็นที่นิยมของแฟนเพลง ได้แก่

- ชุดเหว
- ตำแหน่งผัวชาวบ้าน

ได้บันทึกเพลง ชุดที่ 2 “คนดีที่อายบ่รัก” มีเพลงที่เป็นที่นิยมของแฟนเพลง ได้แก่

- สาวศรีเมืองใหม่
- หอมปิ่นข้าวจี
- สาวผานางคอย
- สาวโรงงานคนเหงา

ได้บันทึกเพลง ชุดที่ 3 “รับปากได้บ่” มีเพลงที่เป็นที่นิยมของแฟนเพลง ได้แก่

- ใจบ่ว่างงาน
- รับปากบ่
- คนบ่มีแฟน
- ละครสามตา
- ตำแหน่งที่บ่อยากเป็น
- ฟ้ายางที่บ้านเฮา
- ฮักจริงต้องพิสุจน์ใจ
- น้ำมืออายทำรอยใจ
- นับนั้วคอย
- ขอเป็นฝ่ายเดียว

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

ภูหล่น

ภูหล่น เป็นพุทธสถาน ตั้งอยู่ที่บ้านภูหล่น ตำบลสงยาง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ทางทิศเหนืออำเภอศรีเมืองใหม่ ระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร ลักษณะเป็นภูเขาขนาดเล็ก มีต้นไม้ปกคลุมเป็นสลับจุดหินน้อยใหญ่

แก่งจุกการ

แก่งจุกการ เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ตั้งอยู่หมู่บ้านจุกการ ตำบลคำไหล อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ห่างจากตัวอำเภอ ประมาณ 20 กิโลเมตร ลักษณะเป็นแก่ง มีโขดหิน ขนาดกลาง ขวางกั้นลำห้วยตุงสูง มีน้ำไหลตลอดปีช่วงหน้าแล้ง องค์การบริหารส่วนตำบลคำไหล ได้จัดงานประเพณีสงกรานต์ เพื่อเป็นการส่งเสริมสืบสานวัฒนธรรมประเพณีทุกปี ในช่วงวันที่ 7- 9 เมษายน มีการประกวดเทพีสงกรานต์ ตอนกลางวันมีมหรสพและการละเล่นพื้นเมือง เช่น หมอลำซิ่ง ใ้ชมฟรี ในแต่ละปีจะมีประชาชน ทั้งในท้องถิ่น และต่างถิ่น มาเที่ยวสงกรานต์ที่แก่งจุกการมากมาย

ผานางคอย

ผานางคอย เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม อยู่ที่บ้านดงนาตำบลดงนาแก อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ห่างจากอำเภอไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 60 กิโลเมตร

ลักษณะของผานางคอย เป็นหน้าผาหินสูงชัน ถ้าอยู่บนหน้าผาสามารถมองเห็นแม่น้ำโขง พื้นที่ปกคลุมไปด้วย ต้นไม้หลากหลายชนิด บนยอดเขา มีพุทธสถาน วัดผานางคอย ใช้เป็นที่วิปัสสนากรรม บริเวณโดยรอบเย็นสบาย เงียบสงบ เหมาะแก่การพักผ่อนและปฏิบัติธรรม

หลักฐานอ้างอิง

คณะศึกษานุสิษย์. ที่ระลึกเนื่องในโอกาสฉลองอายุครบ 6 รอบ (72 ปี)

หลวงพ่พระครูโสภาสจิริวัฒน์ (จำเนียร ทองคำ). ม.ป.ท. , 2532.

คณะศึกษานุสิษย์. บูรพาจารย์ ชีวประวัติ ธรรมเนียมปฏิบัติ และโอวาทธรรม

ท่านอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ. กรุงเทพฯ. : มูลนิธิพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต. 2544.

ปุ่นละ ภูละ. และคนอื่นๆ. อุบลราชธานี 200 ปี. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์. 2535.

พระครูมงคล ภาวนากร. ภูหล่น ปฐมสมถ - วิปัสสนา หลวงปู่มั่นภูริทัตโต. : ม.ป.ท. . 2545.

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ประวัติอำเภอโขงเจียม. เอกสารถ่ายสำเนา. :

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. 2547.

ระลึก ธานี. อุบลราชธานีในอดีต. อุบลราชธานี. : รุ่งศิลป์การพิมพ์ออฟเซต. 2544.

ศูนย์ต่อสู้และเอาชนะความยากจน. เอกสารบรรยายสรุป. : อำเภอศรีเมืองใหม่. , 2549.

สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรมอีสาน. ศิลปินพื้นบ้านอีสาน 2549.

กาพลินธุ์. : ประสานการพิมพ์. 2549.

สภาการศึกษา. ครุภูมิปัญญาไทย รุ่นที่ 4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ. : ชุมชุม

สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด. 2548.

อำเภอศรีเมืองใหม่. ระลึกสืบสานประเพณีศรีเมืองใหม่. เอกสารแนะนำ. :

อำเภอศรีเมืองใหม่. 2544.

สัมภาษณ์บุคคล

พระครูโสภิต ธรรมโชติ	เจ้าคณะตำบลหนามแท่ง อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี
นายทองใบ อาสาสู	ข้าราชการบำนาญครู อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี
นายสวัสดิ์ ร่างกายดี	ข้าราชการบำนาญครู อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี
นายสุขุม จันทรุกขา	ข้าราชการบำนาญครู อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี
นายจำรัส เทียมทัศน	ข้าราชการบำนาญครู อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี
นายพงษ์ศักดิ์ จันทรุกขา	ครุภูมิปัญญาไทย สาขาภาษาและวรรณกรรม สภาการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ปี 2548
นายบัวผัน วงศ์สร	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลศรีเมืองใหม่ อำเภอศรีเมืองใหม่ จังหวัดอุบลราชธานี
นายสุนทร สืบแก้ว	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแก้งกอก

คณะจัดทำหนังสือที่ระลึก

คณะที่ปรึกษา

1. พระครูมงคลชัยนุรักษ์	เจ้าคณะอำเภอศรีเมืองใหม่
2. ฯพณฯ ปรีชา เลหาพงศ์ชนะ	อดีต รมช.กระทรวงพาณิชย์ และประธานมูลนิธิหลวงปู่่มั่น ภูริทัตโต
3. นายสิทธิชัย โภาสุรัตน์	อดีต ส.ส.อุบลราชธานี และรองประธานมูลนิธิหลวงปู่่มั่น ภูริทัตโต
4. นายอดิศักดิ์ โภกุลกุลกานนท์	อดีต ส.ส.อุบลราชธานี
5. นายพรชัย โภาสุรัตน์	นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี
6. นายชาญณรงค์ ชลการ	นายอำเภอศรีเมืองใหม่
7. นายสุทัศน์ เรืองศรี	เลขาธิการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี
8. นายแปลก เทพรักษ์	ปลัดอำเภอศรีเมืองใหม่
9. นายรัชชัย รุ่งเรืองชัยทอง	นายกเทศมนตรีตำบลศรีเมืองใหม่
10. พ.ต.อ.พัชระ จันทบาล	ผกก.สภ.อ.ศรีเมืองใหม่

คณะทำงาน

1. นายสุนทร สืบแก้ว	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแก้งกอก	ประธานกรรมการ
2. นายสาวิตรี ทองมี	รองนายกเทศมนตรีตำบลศรีเมืองใหม่	รองประธานกรรมการ
3. นายพงษ์ศักดิ์ จันทรูกษา	ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น	กรรมการ
4. นายบุญเพิ่ม ฌ อุบล	ศึกษานิเทศก์ สพท.อบ.3	กรรมการ
5. นายวิทยา จันทศิริรัตน์	ประธานสภาวัฒนธรรมอำเภอศรีเมืองใหม่	กรรมการ
6. นายบุญเหลือ เจริญลอย	ผู้อำนวยการโรงเรียนเอื้อคาลัยพิทยา	กรรมการ
7. นายบรรเจิดชัย สิทธิโสม	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงลุงเหนือ	กรรมการ
8. นายสมพงษ์ เจริญลอย	ข้าราชการบำนาญ	กรรมการ
9. นายวินัย ขันจันทา	ผู้อำนวยการ สบอ.ศรีเมืองใหม่	กรรมการและเลขานุการ
10. ว่าที่ ร.ท.ไพโรจน์ ศรีเผือก	ครูชำนาญการโรงเรียนบ้านห้วยหมาก	กรรมการ
11. นายสุบรรณ วิเศษชลธาร	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเอื้อคาลัย	กรรมการ
12. นางสาวดาวัลย์ ประเชิญสุข	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวาริน	กรรมการ
		และผู้ช่วยเลขานุการ

